

Ran-u Burus u do'e udu Roma-ne

Us-vuk

¹ Me, Burus wa-doru Kiristi Yeso, me pane uno ran-o. Ru-u dak me Wa-tom-u Yeso. Wa dak me remu um nom-ut but-tu Rem-su m-Remer su u-Ru.

² Kanda haan-ur Yeso, Ru-u nong estedu Rem-us se m-tumb ne, su rwune dugu nu-u a-warru Rem-su u-Ru ne, uka otte m-pan u-me Ran-u Rem-su u-Ru u-hen.

³ Rem-su m-Remer u se, su mottu Wa'-u wa se, wu shu'ute net tumsu wa rwuun dugu ko-ur Dawuda.

⁴ Tumsu Ru-u koske uzu Wa'-u u-Ru wa Yeso oye. Ru-u nong iya remu beb-du Yar-u wa da-u na yunsu Yeso dugu m-mar. Wuna o Yeso Kiristi Wa-ko-uyan in.

⁵ Wuna dage me remu um shu'ute Wa-tom-u wa. Ru-u yaag me u-nya um shu'ut Wa-tom-u Yeso. Wa nong iya remu i-za-Yahuda-ne da, e de yadu wun m-zeg tumsu e dor rem-us ro remu yadu jab-u e nome remu but-tu um nomu un.

⁶ No net-tu bo-u Roma, no o tek-u net-tu Ru-u fage e shu'ut a-doru Yeso Kiristi.

⁷ Um o panu no uno ran-o, no a-dor-ne Roma beet i Ru-u o ut-cwan tumsu wa duge shu'ut net-ut wa:

Um nong us-toog udu u-Ru Uso-u in u Yeso Kiristi ne Wa-ko-uyan, wa re shu u nomu no u-nya tumsu wa ya' no jab-u pus-o.

Burus cwanug ha-mu Roma

⁸ Nɔm um ut-sa ut-zu ur-takun, um nong ut-vam remu no a-dor beet i bo-u Roma. Um kerge nomu u-Ru ut-vam remu nom-u Yeso Kiristi nome, yaag in u-fun in nom-ut us-rem u-Ru ne. Tumsu um nome u-Ru ut-vam remu zu net-tu o rem-su yadu jab-u no u-me u-dak u-beet.

⁹ Ru-u nak uka um hopte nomu no us-toog ko-uyan da-o. U-ho m-gyup ne u-me toog-us ri um haatun kon-us no udu Ru-u ri, wu um o ut-dor jab gan, tumsu um o donse-du Rem-su m-Remer su Wa'-u wa.

¹⁰ Toog-us ri ko-uyan da, Ru-u upse me u-fun um haan um hyen-ut no, abite iya wa otte ussa.

¹¹ Um cwanug ur-haan udu no, um nomu no us-toog no kum-ut nya-u u-Yar remu no shu'ute ut-mor u-Ru tumsu no sur m-wa jab-us no udu ro.

¹² Cwan-ut ri o uzu, me u no ne in swurun hi-ut in m-shiriktin u yadu jab udu Yeso.

¹³ Or-ut ri, um ut-sa no nap, us-fun u-tat, um saag um haan udu no. Sedi um kwumug ur-ker da u haan u da-o. Um cwanug um haan um segu no uka no dote swuru ur-beb u-me Yeso Kiristi. Um cwanug um nomu no iya uka um nomtu eken ne i za-Yahuda-ne da.

¹⁴ Shu'ute me uka ur-mag u-me jab-u ri udu ut-net ut-beet. Shu'ute me ur-mag udu net-tu Girik u ya za Girik-ne da, tumsu udu a-m-nap-ne u a-zam-nap-ne.

¹⁵ Q wute um zongte ut-but su Rem-su m-Remer udu no i o bo-u Roma.

Beb-du rem-us Yeso

¹⁶ Um za hog-du e'-mu warru Rem-su m-Remer da. Remu zu Rem-su m-Remer u se o beb-du u-Ru ne du u-ukur udu net-tu ya jab: Ru-u takun ukru Yahuda-ne i ya jab, se i-za-Yahuda-ne da.

¹⁷ Remu me rem-su m-Remer jab-u so-o dugu-du u-Ru koske, jab-u so-o u ooge udu yadu ut-nip dugu ur-takun m-ha m-vaste, uka rem-su u-Ru punte se uzu <<Net-u jab-u so-o wa ut-kwum ur-fat a wa ya' jab udu u-Ru.>>*

Ryab-su u-Ru udu

a-ut-ba'as-ne

¹⁸ Ru-u koske ryab-us wa su rwune dugu dom u-ru udu a-za-jab-us so-se ne u a nom-du nom-ut yo-to ne. Remu nom-ut yo-to tu net-tu o ut-nom wa'ag e takke ut-nip.

¹⁹ Kamug u kowan u nap uka Ru-u otte, remu zu Ru-u koske e m-zun kowana wa ooge.

²⁰ Dugu da-u Ru-u nome u-dak, nom-tu u-Ru, tu na hyente u is da, u shin-m wa mu za ut-ta da, tumsu uka wa otte ne, koske m-zun cas u-me nom-tu Ru-u nome. Remu iya ka ut-nom zarra u net-u zu wa nak u-Ru da.

²¹ E nak u-Ru, sedi e ye'et wa m-sek uka u-Ru da, tumsu e nom-tu wa ut-vam remu nom-u wa nome da. Remu zu dorog-us un shu'ute m-zan, tumsu jab-us e shuug u-cwum.

²² E o m-hyan uka zu un o us-ver ne, sedi dorog-us un su m-rag se.

²³ E swase nom-du ut-huuk udu u-Ru wu za ur-ma da, sedi e hu nomu ut-ryun tu otte sha-mu ut-net tu de m-mar u no ne u ut-bisa ne u nom-u ur-fat ne.

* **1:17** Gwat tumsu: Haba 2:4.

24 Remu iya, Ru-u yage un, e hu nom-du nom-tu e cwane u jab-us e. E hu yu-du m-o u-me du kob-du ya-du war-tu or-ut un ne m-zeg.

25 E yage dorru Ru-u ut-nip, e ship us-bi. E hu ut-huuk u m-tok ne udu nom-tu Ru-u nome, sedi Ru-o nome un beet. Ru-o kore na nome ut-vam za ur-ma. U shu'ut iya.

26 Remu iya, Ru-u yage e, e nom-ut nom-tu e cwane tu m-'e. Ko neta-ne e yage m-roog campa-ut e ne, e hu m-roog u or-ut e ne neta-ne.

27 Campa-ne tumsu e yage m-roog u neta-ut e ne. Sedi e to m-o u or-ut e ne. Campa-ne nomog cwu-tu m-'e u or-ut e ne, tumsu e swaag ur-kob remu nom-tu e nome.

28 Ba shu'ute uzu e gugumte e kum nap-mu u-Ru, se wa yage e dor dorog-su m-zan un. E hu nom-du nom-tu kame uzu un nong da.

29 Jab-us un o shuyi-shuyi u nom-ut yo-to.

E o u nomu net-ne nom-ut yo-to.

E paste cwan-tu m-zan.

E o nomu net-ne nom-tu de naasu e jab.

E paste ur-shub.

E o u ho-du u net-ne.

E paste u-har.

E parru net-ne.

E o jab-u rim-o ne.

E o m-shat.

30 E o tudu dim-tu net-ne.

E yakke u-Ru.

E paste jurmu ut-net.

E paste jaksu ut-dos.

E yukke huk-mu ur-hi.

Dorog-us e su yo-se se.

E o k**o**b-du k**a**b-du r**e**m-su i m**a**t**e** e n**e**.

³¹ E z**a**t**t**e u**r**-h**i** d**a**.

E n**o**m-**u**t n**o**m**u** e c**i**n**t**e **u**s-r**e**m d**a**.

E h**o**g-**u**t **o**n-**u** d**u** n**e**t d**a**.

³² E n**a**k **u**z**u** R**u**-**u** z**u**g, i n**o**m**e** n**o**m-**u**t t**o** e k**o**r**g**e na h**o** e. S**e**d**i** e z**e**n**g**e **u** n**o**m-**u** d**u** n**o**m-**t****u** z**a** s**o**-**t****o**. E m**a**ag **u**k**u**n d**a**, e h**u** s**w**u**r****u** e**k**e**n** b**e**b-**u** d**u** n**o**m-**u**t y**o**-**t****o** t**o**.

2

Ru-u kwup-du us-rem hon-hon

¹ O**r**-**u** r**i**, b**o** w**a** h**y**a**n**-**u** d**u** b**a**'**a**s-**t****u** o**r**-**u** r**o**, b**o** z**a**t**t**e n**o**m-**u**t w**a**r d**a**. R**e**m**u** z**u** d**a**-**u** b**o** k**w**u**p****u** w**a**k**u**n **u**s-r**e**m, b**o** o **e**n**g**u**s**s**e** h**i**-**u** d**u** w**a**r r**o**, r**e**m**u** z**u** n**o**m-**u** b**o** o**t**t**e** k**w**u**p****u** w**a**k**u**n **u**s-r**e**m, o b**o** o **u**t-n**o**m.

² U**m** z**u**g i**y**a r**e**m**u** z**u** R**u**-**u** n**a**k **u**t-n**i**p d**a**-**u** w**a** o k**w**u**p**-**u** d**u** **u**s-r**e**m s**u** n**e**t-**t****u** o n**o**m-**u** d**u** g**o**-**u** d**u** n**o**m-**u**t y**o**-**t****o** t**o**.

³ B**o** n**e**t, w**a** k**w**u**p****u** n**e**t-n**e** **u**s-r**e**m r**e**m**u** n**o**m-**u** d**u** n**o**m-**u**t y**o**-**t****o**, s**e** b**o** o n**o**m-**u** d**u** n**o**m-**u**t y**o**-**t****o** k**o** b**o**, ¿B**o** o m-h**y**a**n** **u**z**u** b**o** k**u**s-**m****u** k**w**u**p**-**u** d**u** **u**s-r**e**m s**u** u-R**u**?

⁴ K**a**m**u**g i**n** n**a**p**u**n **u**z**u** R**u**-**u** n**o**n**g****u** i**n** n**o**m-**u**t s**o**-**t****o**, **u** **o**n-**u**r w**a** n**e** t**u**m**s****u** w**a** z**a**t**t**e h**o**r-**m****u** **u**s-n**i**p d**a**. A i**n** j**u**r**u**m w**u**n d**a** r**e**m**u** g**a**g-**u** d**u** j**a**b-**u** w**a** **u**d**u** i**n**. N**a**p**u**n **u**z**u** R**u**-**u** k**o**s**u** i**n** **o**n-**u**r w**a**, r**e**m**u** i**n** b**y**u**r**t**u**n **u**d**u** w**a** t**u**m**s****u** i**n** y**a**g**e** n**o**m-**u** d**u** **u**t-b**a**'**a**s.

⁵ S**e**d**i** r**e**m**u** k**o**b-**u** d**u** h**o**g-**m****u** **u**s-r**e**m, **u** k**o**b-**u** d**u** **u**t-b**y**u**r****u**n n**e** **u**d**u** u-R**u**, b**o** o n**a**k**n****u** h**i**-**u**r r**o** s**w**a**d****u** **u**r-k**o**b **u** h**o**-**u** d**u** r**y**a**b**-**s****u** u-R**u**. U **H****o**-**u**r r**e** w**a** d**e** n**o**m**u** n**e**t-n**e** k**w**u**p**-**u** d**u** **u**s-r**e**m h**o**n-h**o**n.

⁶ Ru-u <<de top kowan hon-hon u go-du pama-u wa nome.>>*

⁷ Ru-u de yadu fat-du za ur-ma udu net-tu o nom-du nom-ut so-to, tumsu udu i wa jab e kum ut-fu'ubse, m-sek ne u wadu jab ne u Ru-u ya un fat-du za ur-ma.

⁸ Sedi tokon net-to otte cwan-tu ur-hi, e yaag jab-u nom-u Ru-u zuye nip-to da. E re shu u nom-du nom-tu za so-to. Ru-u de yadu un ur-kob sok.

⁹ Wa de yadu net beet wu o nom-du nom-ut yo-to ur-kob sok u namu jab ne, Ru-u de heese yadu Yahuda-ne ur-kob, kanda wa ya' i-za-Yahuda-ne ur-kob.

¹⁰ Sedi Ru-u de yadu kowan wu o nom-du nom-ut so-to, m-zeg, m-sek ne, u res-du jab ne. Ru-u de ut-takun udu Yahuda-ne, kanda wa ya' i-za-Yahuda-ne.

¹¹ Remu zu Ru-u koste m-kuuk da.

¹² I za-Yahuda-ne da, a e nome ut-ba'as, Ru-u de kwupu e us-rem ko uka e zatte bor-ut Ru-u yase Mosa da. Tumsu Yahuda-ne i otte bor-ut Mosa, a e nome ut-ba'as, Ru-u de kwupu e us-rem remu kob-du dorru ut-bor.

¹³ Nong hon-hon na ya un ur-kob, remu za net beet wu nape bor-tu u-Ru wa o net-u jab-u so-o da. Sedi net-tu o dorru nom-u bor-tu Ru-u yase Mosa, Ru-u de fag-du net-u wa, wa jab-u so-o.

¹⁴ Eken i za-Yahuda-ne dor bor-tu Ru-u yase Mosa. Koske uzu bor-tu u-Ru o u-me jab-us un, ko ba shu'ute uzu wakun ya'aste un bor-tu Ru-u yaase Mosa da.

* **2:6** Gwat tumsu: SepV 62:12; ShaR 24:12.

15 Yu-ur un koske uzu e nak u-me jab-us e nom-u Ru-u ut-sa u-me ut-bor. Remu zu da-u e nome nom-u za so-o, jab-us e kosu e, tumsu a nome u so-o jab-us e kosu e.

16 Remu iya, uka no hogte me but-tu Rem-su m-Remer o ut-war, iya dote shu'ute. Ru-u de yadu Yeso Kiristi m-shin mu wa dote kwupu net-ne us-rem, ko dorog-su m-yasa su jab-su ut-net us-beet.

Yahuda-ne u Bor-ut Mosa ne

17 Bo foge hi-ur ro <<Wa-Yahuda wa,>> bo toste jab-u ro u dom-u bor-tu u-Ru, tumsu bo o ut-uk u yu-ur ro uzu bo net-u u-Ru wa.

18 Bo nak nom-u Ru-u o ut-cwan. Remu zu net-tu iis-tu bo bor-tu u-Ru, tumsu bo nak nom-tu kame bo dag tu o hon-hon.

19 A mune uzu bo zatte u-sakna da uzu bo ooge dor-ut net-tu o po-ne, tumsu bo o bo m-zun udu net-tu o u-me u-cwum.

20 Bo kabe uzu bo wa-ut-kose a-kob-du m-nap ne wa u ya'ag-u rek-e ne, remu zu bo nak uzu bor-tu Ru-u yase Mosa otte m-nap u ut-nip ne.

21 Bo wa iis-u eken, ¿bo iiste hi-ur ro? Bo wu o ut-but uzu net-tu yage u-hiw, ¿bo gwak-ut nom-u bo o ut-war ur-zwar ne uzu bo nom-ut u-hiw da?

22 Bo wu o ut-zu a net-tu nom m-o da, ¿bo gwak-ut nom-u bo o ut-war ur-zwar ne uzu bo nom-ut m-o da? Bo wu tonte m-gir da, ¿bo nom-ut u-hiw u pyu m-gir da?

23 Bo wu o ut-uk uzu bo otte bor-tu Ru-u yase Mosa. ¿Sedi bo gwak-ut uzu bo naaste dim-du u-Ru da-u bo pase rem-su u-bor da?

24 De wute Rem-su u-Ru zuut, <<Nom-u Yahuda-ne o ut-nom wa'ag i-za-Yahuda-ne otte jurmu Ru-u Yahuda-ne kohene.>>†

25 Nom-du ur-pes otte ur-zwar, a net-u dore bor-tu u-Ru. Sedi a net dore bor-tu u-Ru da wa shu'ute us-gan u net-tu na nome ur-pes ne da.

26 A shu'ute zu i zatte ur-pes da, e o dorru bor-tu u-Ru, Ru-u de kab-du e net-ut wa.

27 Na de kwupu no us-rem remu zu no otte bor-ut Mosa tumsu no nomog ur-pes, sedi no o pas-du bor-ut to.

28 Wa-Yahuda wu ut-nip wa bo oye da, a-bo shu'ute wa-Yahuda u-war. Sedi otte ur-zwar bo shu'ut wa-Yahuda u jab u-war ne.

29 Wa-Yahuda ut-nip wa o wu jab-u wa ooge hon-hon udu u-Ru. Yar u-Ru o do'e nomu jab-u net ur-pes za bor-tu net pane da. Go-du net-u wa kum ut-vam dugu-du u-Ru, za dugu-du net da.

3

*Ru-u o nom-du nom-u
wa zu wa ut-nom*

1 ¿Dekun sege-de oro du Yahuda-ne kume du i-za-Yahuda-ne kumte da? ¿Yan-o net de ut-kwum ana nomu wa ur-pes?

2 Sege-du oro du net do'e ut-kwum us-fun u-tát! Ru-u ya'aste rem-us wa udu Yahuda-ne remu e got se ur-zwar ne.

3 Yahuda-ne u-tát e zatte yadu jab udu u-Ru uka e nomte estedu us-rem uzu ut-ya jab da. Wakun ut-kere ut-shut uzu, <<¿No o m-hyan uzu a Yahuda-ne shu'ute a-kob-du yadu jab, ut-wa u Ru-u yage

† 2:24 Gwat tumsu: Isha 52:5; Ezik 36:22.

nom-du nom-u wa nom-tu Yahuda-ne es-du us-rem?>>

⁴ Za ut-nome da iya! Ko net-ne beet shu'ute a-us-bi, u-Ru wa-ut-nip wa, uka Rem-su u-Ru zutte:

<<Remu net-ne hyen-ut uzu nom-u
bo ware u mottu ba'as-ut un nip-to,
tumsu bo re ur-korro ana
o kwup-du rem-us ro.>>

⁵ Abite nom-ut yo-to in o ut-nom koske nom-ut so-to tu Ru-u nome, ¿In deen ut-zu Ru-u nong hon-hon da a wa ya' in ur-kob? (Sin-se dorog-su ur-ma net se.)

⁶ Za ut-nome iya da! A shu'ute Ru-u nome hon-hon da ko-uyan da, ¿rene o wa dote nomu net-tu u-dak kwup-du us-rem hon-hon ne?

⁷ Wakun wa ut-kere ut-zu, <<A mune uzu bis-us ri hatun m-swur mu nip-tu Ru-u u swur-mu zeg-m wa ne, ¿Remu u-yan o Ru-u dote kwupu me us-rem uzu me wa-ut-ba'as wa?>>

⁸ Tokon net-to kek-tu it us-rem uzu it zuug, <<Yage it nom ut-ba'as, remu nom-ut so-to nom-ut.>> Sedi Ru-u de kwupu un us-rem hon-hon.

Wakun za net-u so-o da

⁹ ¿Yan-o in do'e ut-zu? ¿In Yahuda-ne zeg m-zeg i-za-Yahuda-ne da? Ko okon, na kosku uzu ut-net ut-beet! U Yahuda-ne u i-za-Yahuda-ne da ganse na oye remu beb-du ut-ba'as de o dor-tu na.

¹⁰ U-me Rem-su u-Ru, na panug nom-ut tun-to ut-beet:

<<Net-u jab-u so-o zarra,
ko wa-gan;

¹¹ wakun zaar wu o m-nap ne da,
wakun zaar wu o sa-u u-Ru da.

12 Net-ne beet e yakke fun-yu u-Ru,
 Net-ne beet e zatte fun da;
 Wakun zaar wu nome nom-ut so-to da,
 ko wa-gan.>>*

13 <<Nu-ut e o uka ut-sag tu o ur-huk,
 Rem-ut e shuug us-bi.>>†
 <<Rem-us e uka m-rab mu fa-u yo-ya.>> ‡

14 <<Nu-ut e shuug u rem-us yo-se,
 us-pyap ne.>>§

15 <<E waaste ho-du net da.

16 Ko he e huute e hatun u-naas u namu jab ne
 udu ut-net tumsu hi-du war'e ne.

17 E nak fun-yu res-du jab da.>>*

18 <<Gyer-u u-Ru zaar u jab-us un da.>>†

19 U da-o in nak uzu Yahuda-ne e na ut-sa e dor
 bor-tu u-Ru tu Mosa pane. Na nomog iya hen remu
 net-tu taagte nom-ut war, tumsu Ru-u de kwupu
 net-tu dak-u uno u-beet us-rem.

20 Remu iya, wakun zaar wu de ut-shu'ut wa za
 ut-ba'as remu dorru nom-u bor-tu zu na nom da.
 Nom-u bor-tu nome o kosu net uka ba'as-ut wa
 otte.‡

*Yadu jab udu Yeso wa'ag
 in a-jab-us so-se ne*

21 Sedi u da-o Mosa u a-warru Rem-su u-Ru ne
 koske in fun-yu yadu jab-u so-o, za remu dorru
 nom-tu bor-tu ut-sa da.

* **3:12** Gwat tumsu: SepV 14:1-3; 53:1-3; WBuT 7:20. † **3:13** Gwat
 tumsu: SepV 5:9. ‡ **3:13** Gwat tumsu: SepV 140:3. § **3:14** Gwat
 tumsu: SepV 10:7. * **3:17** Gwat tumsu: Isha 59:7-8. † **3:18** Gwat
 tumsu: SepV 36:1. ‡ **3:20** Gwat tumsu: SepV 143:2; Gara 2:16.

²² Unō jab-u so-o dugu-du u-Ru hagun dugu-du yadu jab udu Kiristi udu i ya'e ut-nip beet. Mokōn kuuk-mo zaar da. §

²³ Net-ne kowan nong ut-ba'as, tumsu e nomog m-ra u sek-mu u-Ru ne.

²⁴ Tumsu Ru-u nong sege-ur wa remu nya-u wa nomu in jab gan. Wa nomog iya remu Kiristi Yeso wu rure in dugu swadu ur-kob du ut-ba'as.

²⁵ Ru-u ya'aste Yeso uka ur-toog du hastu ut-ba'as. Wa nomog iya remu wa mutte net-ne za ut-ba'as udu u-Ru da-u e ya jab udu Yeso wu mare u remu in tumsu wa azug hyu-m wa. Toog-u o koske uzu Ru-u zatte m-kuuk da, tumsu remu gag-du jab-u wa, wa ruuste u fun-u ba'as-tu e nome u-dim wa yaag un ur-kob da.

²⁶ Ru-u nong gag-du jab-u unō da-o remu wa koste uzu wa otte jab-u so-o. Tumsu net beet wu ya' jab udu Yeso wa de ut-shu'ut wa jab-u so-o.

²⁷ U da-o hen, ɔyan-o na dote ut-uk? Okon zarra! Ru-u za kab-du net remu zu a o dorru bor-ut Mosa da, sedi wa kab i o yadu jab udu Yeso u toog-u wa ne.

²⁸ In nak uzu Ru-u o kab-du ut-net remu yadu jab-u e za remu dorru u-bor da.

²⁹ ɔRu-u Yahuda-ne o war-o? ɔRu-u a-za Yahuda-ne wa ko e da? Iya o, Ru-u net-ne beet o.

³⁰ Ru-o u-gan, wa de muutu Yahuda-ne e shu'ut a-jab-us so-se udu wa, remu yadu jab-u un. Tumsu muut i za-Yahuda-ne da a-jab-us so-se udu wa, remu yadu jab-u un.

³¹ ɔNo o m-hyan in muutun bor-tu Ru-u yase Mosa m-zan u remu mottu ya-du jab? Ko cashi iya

o da! Sedi a inya jab udu Yeso, ut-kose uzu bor-ut Mosa otte m-shin.

4

Yadu jab-u Ibrahi

¹ ¿A in o dorog-su mottu bor-ut Mosa tumsu uka net dote ut-shu'ut wa jab-u so-o, kamug in baksun Ibrahi, uso-u uso-ut Yahuda-ne.

² Abite remu nom-du nom-ut so-to Ibrahi o Ru-u has-tu wa ut-ba'as, Ibrahi za kwumug nom-u ut-uk u-me ut-net, sedi wa za kum-ut nom-u ut-uk udu u-Ru da.

³ Rem-su u-Ru zuug, <<Ibrahi yaag jab udu u-Ru, de wute Ru-u fog-ut wa wa-jab-u so-o.>>*

⁴ Da-u net-u nome u-pama, top-u na do'e top-du wa hos-mo da. Sedi top-u nom-u wa nome o.

⁵ Sedi na got net-ne a-jab-us so-se ne, za remu pama-us e da, sedi remu yadu jab-u e udu u-Ru wu nome ho-du ut-ba'as.

⁶ Dawuda warug rem-us se da-u wa nome rem-su kom-u u-Ru udu net-u wu Ru-u fage wa jab-u so-o za wa nom okon pama-o.

⁷ <<Net-tu Ru-u nome ho-du ba'as-ut e,
e otte Kom-u u-Ru,
I na takse baas-ut e
otte kom-u u-Ru.

⁸ Kom u-Ru udu net,
wu Yawe za ut-bakus
u nom-tu ba'as-ut wa ne da.>>†

* **4:3** Gwat tumsu: Taku 15:6; Gara 3:6. † **4:8** Gwat tumsu: SepV 32:1-2.

⁹ ¿Kom-u u-Ru o dom-u a-ur-pes-ne u war-e kyak i na nome ur-pes? ¿Ko beet u a-za-ur-pes-ne? Nom-u in o ut-zu, <<Ibrahi otte yadu jab udu u-Ru, de wute Ru-u kub-ut wun, wa-jab-u so-o.>>‡

¹⁰ ¿Yan da-o Ru-u muutu Ibrahi wa jab-u so-o? ¿Da-u na nomu wa ur-pes o ko kanda na nomu wa ur-pes? Ru-u fak Ibrahi wa jab-u so-o kanda na nom-tu wa ur-pes o.

¹¹ Sedi wa kabug nap-su ur-pes remu yadu jab-u ro udu u-Ru uzu wa haste ba'as-ut ro. Remu iya Ibrahi shu'ute u-uso u yadu jab udu a-yadu jab ne ko ba na nome un ur-pes da. Ru-u o hyan-du un a-jab-us so-se ne remu yadu jab-u un.

¹² Tumsu wuna uso-u i na nome ur-pes, za rem ur-pes u warre da sedi dorru da-tu yadu jab-u uso-u in Ibrahi kanda na nome wa ur-pes.

*Estedu us-rem u-Ru haagun
udu in remu yadu jab*

¹³ Ru-u nongu estedu us-rem u yaase u-dak u-beet udu Ibrahi u ko-ur wa ne, za remu dorru bor-tu u-Ru da sedi remu zu Ibrahi yaag jab udu u-Ru. Remu iya, Ru-u zu Ibrahi net-u jab-u so-o.

¹⁴ Abite es-du us-rem su u-Ru u i o dorru u-bor ne o u war-o, koske uzu yadu jab-u net zan-mo, tumsu estedu us-rem su Ru-u nome zatte m-kim da.

¹⁵ Um zuug iya, remu zu bor-tu nakun ryab-su u-Ru. Tumsu be-du bor-tu zatte da, net za ut-shu'ut wa-kob-du kab-du rem-su u-bor da.

¹⁶ Remu iya, estedu us-rem haan u remu yadu jab. Ru-u nongu in o uka m-hos, udu net-tu o u-me ko-ur Ibrahi, za net-tu na yaase ne u-bor u war-e

‡ 4:9 Gwat tumsu: Taku 15:6.

da, sēdi ur-kot u i otte yadu jab ūka Ibrahi. Wuna o u-uso u i ya jab beet udu estedu us-rem su u-Ru.

¹⁷ Rem-su Ru-u warug uzu, <<Ibrahi, um wa'ag bo, bo shu'ute uso-u rem-tu u-dak u-tat.>>§ Ru-u nong iya remu zu Ibrahi yaag jab udu u-Ru uzu wa otte beb-du yadu ur-fat udu wu mare, tumsu wu nome nom-ut po-to u-me nom-tu za okon da.

¹⁸ Ko ba shu'ute uzu Ibrahi zatte okon u wa dote wadu jab da, sēdi wa reeg shu u yadu jab ne uzu wa de shu'ute uso-u ut-dak u-tat, ūka Ru-u zutte wa uzu, <<Iya o ya'ag-u ró dote ut-shu'ut.>>

¹⁹ Ibrahi yakke u yadu jab-u wa u mar da, ko ba shu'ute uzu wa nong us-hak ut-shik ut-tan, tumsu neta wa Saratu arukte da-u ur-mat.

²⁰ Sēdi wa nong u-sakna u jab remu estedu us-rem su Ru-u nome da, sēdi wa swurug yadu jab, tumsu wa nomu u-Ru m-sek.

²¹ Ibrahi yaag jab, Ru-o keru nom-du nomu wa zu wa ut-nom.

²² Remu yadu jab Ibrahi, Ru-u kabug wa, <<wa-jab-u so-o.>>

²³ Ūka na punte u Rem-su u-Ru, <<Ru-u kabug wun wa-jab-u so-o.>> Tumsu za remu Ibrahi o war-o na punte da.

²⁴ Sēdi na panug rem-us sin-se remu in, remu zu Ru-u mutte in a-jab-us so-se, net beet wu ya' jab udu wa, wu yunse Yeso Wa-ko-uyan in dugu m-mar.

²⁵ Remu ba'as-ut in, to net-tu hote wa, tumsu wa yune dugu m-mar remu wa jaaste ba'as-ut in.

5

§ 4:17 Gwat tumsu: Taku 17:5.

*Ru-u de yadu in rus-du jab a
in toste jab-us in udu wa*

¹ Ba shu'ute uzu, Ru-u jaaste ba'as-ut in remu yadu jab udu Yeso, in otte rus-du jab u-me Wa-ko-uyan in Yeso Kiristi.

² Remu yadu jab-u in, Kiristi upuste in kerru kwum-du nya-u u-Ru u in otte ur-yu. Tumsu in nong ur-so remu wadu jab-u Ru-u de kosu in fu'ubse-tu u-Ru.

³ Tumsu in nomon ur-so da-u net-tu o yadu in ur-kob remu yadu jab-u in udu Kiristi, remu zu in nak uzu swadu ur-kob u in do'e naknu in gag-du jab.

⁴ A net-u shu'ute wa gag-du jab, Ru-u de muutu wa net-u ur-ka. Tumsu a net-u shu'ute net-u ur-ka, wa de shu'utu wa wadu jab udu u-Ru.

⁵ Wadu jab za yadu bo m'e da ko cashi, remu zu Ru-u koske in cwan-ut u wa sok. Wa yaag in Yar-u wa, u-me jab-us in.

⁶ Da-u in za keru ukru hi-ur in da, regne hon-hon da-u Kiristi mare remu ba'as-ut in.

⁷ Ut-po ne na kum-ut wakun wu de m-mar remu wakun wa-jab-u so-o, jiya na ut-kere kwum-du net wu de ut-mar remu net-u o nom-du nom-ut so-to.

⁸ Sedi Ru-u koske in cwan-ut wa, u wa tomton in Kiristi wa mur u remu in, da-u in ooge a-ut-ba'as-ne.

⁹ Ru-u jaaste ba'as-ut in remu hyu-m Kiristi, za u-sakna, wa de hen u ukru in dugu ryab-su u-Ru.

¹⁰ Da-u in ooge m-ra u-Ru ne, Ru-u hongussu in u wa ne remu mar-mu Wa'-u wa. In nak uzu Yeso u keru ukru in, tumsu remu zu wa o ur-fat.

¹¹ Maag ukun da, in do'e nom-du ur-so remu mar-mu Wa-ko-uyan Yeso Kiristi nome wa samge in u-Ru ne.

*M-mar dugu-du Adamu
ur-fat udu Yeso*

¹² Uka ba'as-tu cwatun u-me u-dak dugu-du net gan, mar-mu cwaan remu zu net-ne beet nong ut-ba'as. Tumsu mar-mu haan udu ut-net ut-beet, remu ba'as-tu Adamu nome.

¹³ Kanda na hattun bor-tu Ru-u yase Mosa, net-tu o nom-du ut-ba'as. Sedi na kabug se uka ut-ba'as da, remu zu bor-tu zaar tu net de ut-pas da.

¹⁴ Ko ba shu'ute iya, mar-mu takkun dugu da-u Adamu u haan u da-u Mosa, tumsu u i nome ne ut-ba'as remu pas-du u-bor da uka Adamu nomte. Adamu tumsu wa ooge ryun-u wu de'e haan. *

¹⁵ Sedi hastu ba'as-ut in tu Ru-u nome o uka m-hos udu in, za uka ba'as-ut Adamu da. Remu zu ba'as-ut wa-gan nakkun mar-mu ut-net u-tat. Sedi nya-u u-Ru o u-tat, remu hos-mu wa nome u-me net gan u wa, Yeso Kiristi hattun nya-u u-Ru udu ut-net u-tat.

¹⁶ Tumsu, nya-u u-Ru ganse ooge u ba'as-ut Adamu ne da. Um zuug iya remu ba'as-ut to tu Adamu nome to nakkun kwup-du us-rem su u-Ru udu net-tu u-dak ut-beet. Sedi nya-u u-Ru muute in za ut-ba'as ko ba in nome ut-ba'as u-tat.

¹⁷ Mar-m nomog ur-faruk u-me ut-net remu ba'as-tu net gan, Adamu. Sedi m-zeg iya, Yeso

* **5:14** Wu do'e haan wa o Yeso.

Kiristi samge in u-Ru ne. Ru-u yaag in wa uka m-hos u-tát, tumsu i kabe wa, e de re-du beb-du ut-ba'as m-mar ne u-me Yeso Kiristi.

¹⁸ Remu ba'as-tu wa u-gan nome, to haatun net-ne beet swadu ur-kob, tumsu iya-o hen nom-u u-gan u Kiristi nome, o haatun u-ukur u-me kowan, uka Ru-u dote yadu net-ne fat-du za ur-ma.

¹⁹ Remu ba'as-ut net gan nome, de wute net-ne beet e shu'ute a-ut-ba'as-ne. Iya-o hen tumsu remu jab-u so-o u net gan nome, net-ne u-tát e de ut-shu'ut a-jab-us so-se ne.

²⁰ Ru-u ya'aste bor-ut wa udu Mosa remu net-tu hyen-ut ba'as-ut e m-zun. Sedi da-u ba'as-tu sure u-tát, nya-u u-Ru zeg u-tát sok.

²¹ Uka ba'as-tu nomte ur-faruk u-me ut-net ut-beet tumsu hatun un m-mar, iya o hen nya-u u-Ru dote nom-du ur-faruk remu jab-u so-o, u de hatun fat-du za ur-ma remu Yeso Kiristi Wa-ko-uyan in.

6

Kiristi getumte beb-du ut-ba'as

¹ ¿Yan-o in do'e ut-zu? ¿In deen u re-du shu u nom-du ut-ba'as remu wa jaaste ba'as-ut in tumsu wa swuru in u-nya?

² Za ut-nome iya da! A in kabe Yeso, nom-tu wadu in u yu-du ut-ba'as to marug, ¿re dote ut-nom in ha ur-yu u-me ut-ba'as?

³⁻⁴ Uka na nom-tu in ut-yubusse m-bu, in marug tumsu na dok in u Kiristi ne uka wa murte tumsu na dok wa. Na nongu in ut-yubusse m-bu remu in nom-ut yu-ur po-de uka us-gan, uka Yeso yunte

dugu m-mar, u-me fu'ubse-tu u-Ru Uso-u in. Iya o in kumte fat-ur po-de. *

⁵ Ba in shu'ute us-gan u Kiristi ne remu mar-m Kiristi, iya o hen in dote ut-shu'ut us-gan u yune-ur wa ur-fat uka wa yunte.

⁶ Uka in nupte uzu na tarug yu-du ut-ba'as u in u-dom u-kan da-u na tare Yeso u-dom u-kan, taas u ba'as-tu kum-ut ur-beb u jab-us in da. Na nomog sin-se us-beet taas in shu'ut tok-ne i ut-ba'as da.

⁷ In nak uzu ba'as-tu zatte ur-faruk u dom-u net-tu mare da.

⁸ Ba shu'ute uzu in marug u Kiristi ne, in o yadu jab uzu in do'e ur-fat u wa ne.

⁹ In nakkun uzu Ru-u yunste Kiristi dugu m-mar, tumsu wa zamun ut-swur m-mar da. Mar-mu zatte ur-beb udu Yeso da.

¹⁰ Remu mar-mu wa mare, ba'as-tu zatte ur-beb u-me wun da, tumsu u da-o wa o yu-du nomu u-Ru ut-fu'ubse.

¹¹ Remu iya hen, kab hi-ur ro uka wu mare taas u ba'as-tu dor-ut wa da, sedi bo kab hi-ur ro wa ur-fat udu u-Ru u-me Kiristi Yeso.

¹² Remu iya, a no yage u ba'as-tu nom ur-faruk u-me war-ut no tu de m-mar da, taas no dor zwarru nom-u war-ut no o ut-sa da.

¹³ A no yase og-tu war-u no to to shu'ut cwu-tu nom-du ut-ba'as da. Sedi no yase hi-ur no udu u-Ru, remu zu no ogu marug sedi u da-o no otte fat-ur po-de. Remu iya yaase war-u no u shu'ut uka cwu-tu m-ank u nom-du nom-ut so-to remu fu'ubse-tu u-Ru.

* **6:3-4** Gwat tumsu: Koro 2:12.

14 A nō yage ū ba'as-tu nōm ūr-faruk ū-me nō da, remu zu bōr-tu zatte ūr-beb ū-me nō da. Sedi, nōmōn ūr-yu ū-me shin-mu nya-ū u-Ru.

*Nōmōn ūr-yu ūka tok u-Ru ū
nōm-du pama-ū jab-ū so-o*

15 Ba shu'ute ūzu nya-u u-Ru ūkurte in dugu ūt-bōr, ūt-shu'ut ūzu na re shu ū nōm-du ūt-ba'as ne? O'o! Kō ca!

16 ūNō nak ūzu a nō yaase hi-ur nō ūdu wakun ūka tok-ne nomte m-tok, nō shu'ute tok-ū wa, remu zu nō o dōrru wa da? Nō keru shu'utu tok-ne ūt-ba'as tu huutu net-ne ūdu m-mar, kō nō keru dōrru Rem-su u-Ru su de wadu net ū yu-du jab-ū so-o.

17 Sedi ūt-vam ūdu u-Ru, remu ūr-takun nō oog m-tok ū-me ūt-ba'as, sedi ū da-o nō kabug kose-tu it nomu nō jab gan.

18 Ru-ū ruute nō dugu tok-mu ūt-ba'as, nō shu'ute tok-ne ū nōm-du yu-du jab-us so-se.

19 Ūm kosku nō sha-mu ūs-rem mu tok remu nō gotu ūr-nu, remu jab-ū ūr-ma net. Ūr-takun nō oog yasu og-tu war-ut nō ū nōm-du nōm-tu za u-hen tumsu ū swurru nōm-ut yo-to. Remu iya ū da-o, yasun og-tu war-ut nō remu nō nōm-ut yu-du jab-us so-se ū nō shu'ute u-hen ne.

20 Ū da-ū dim, nō oog tok-ne ūt-ba'as, wakun wa'ag nō ū nōm-du nōm-ut so-to ūr-beb da.

21 Ū da-ū dim nō nomog nōm-tu nō hog-du e'-mu nōm-du to ū da-o. ūYan top-o nō kume remu nōm-du nōm-ut to? Top-ū nōm-ut to mar-mo.

22 Sedi ū da-o, Ru-ū rwurug nō dugu ūt-ba'as, nō shu'ute tok-ne u-Ru. Nya-u u-Ru ū nō de ūt-kwum

o jab u-hen, tumsu no de kwum-du fat-du za ur-ma.

²³ Top-u ut-ba'as mar-mo, sedi nya-u u-Ru fat-du za ur-ma du u-me Yeso Kiristi Wa-ko-uyan in.

7

In o uka ur-gu u Kiristi ne

¹ Or-ut ri ne, no nak uka bor-tu otte, no nupuste nom-u um de ut-war, bor-tu nom ur-faruk u-dom net-u o ur-fat u war-to.

² A in gwate neta ur-gu, wa o m-shup u bor-tu ur-gu ne, da-u campa wa o ur-fat. Sedi da-u campa wa mare, wa rwuug u bor-tu ur-gu.

³ Remu iya a wa ga wakun campa wa, u campa wa ne ur-fat, na zu wa wa-u-as. Sedi a campa wa mare, wa rwuug u-me ho-yu ur-gu, a neta-u ya ga wakun, wa nong m-o da remu zu campa wa marug.

⁴ Remu iya no o or-ut ri ne, mar-m Kiristi u-dom u-kan o wa'ag no shu'ute marimari-ne udu u-bor. Iya no shu'ute us-gan, u wu yune dugu m-mar ne remu in nom-tu u-Ru us-pama.

⁵ Da-u in o shu'ut u-me yu-du ut-ba'as tu o ur-yu u-me in, kose-tu u-bor to yunstun dorog-su nom-ut yo-to tu haatun in m-mar.

⁶ Sedi u da-o in kwung u-ukur, Ru-u rwurug in dugu ut-bor. U da-o hen in o dorru u-Ru u fun-yu fat-ur po-de yu Yar-u wa. Fun-yu u-ut yu na pane u-me ut-bor in dor-ut ya da.

*Bor-ut Mosa u
beb-du ut-ba'as ne*

⁷ Eken oro i o ut-zu, <<Bor-tu Ru-u yase Mosa o yo-to.>> E o ut-zu nap-mu ut-bor wa'ag in u nom-du ut-ba'as u-tat, sedi nong ur-zwar e nom us-dorog iya da. Bor-tu u-Ru to kosu me ba'as-ut ri. Um za nak uzu shub-du nom-u wakun ba'as-to da, se da-u bor-tu zu, <<A-bo wa ur-is u nom-u wakun da.>>*

⁸ Sedi remu bor-tu u-Ru to, de wute ba'as-tu kum-ut ur-ker to yunsun ko-uyan go-du dorog-su wadu ur-is u nom-u wakun u-me jab-u ri. Uzu bor-tu oro da, ba'as-tu za otte ur-beb da.

⁹ U da-u dim kanda um nap nom-u bor-tu ut-sa, um oog u ekse hi-ur ri u nom-tu um o ut-nom da. Sedi da-u um nape kose-tu bor-tu u-Ru, za rem um nup uzu um o nom-du ut-ba'as.

¹⁰ Se um mur, bor-tu kame uzu to hatun ur-fat, to hatun m-mar mu mote me dugu-du u-Ru.

¹¹ Ba'as-tu kwung ur-ker, to parug me to wu me us-dorog uzu me keru nom-du ut-ba'as tumsu um dor ut-bor u-da u-gan uka um dote kwum-du fat-du za ur-ma, sedi o mok-ut dugu-du u-Ru.†

¹² Ko ba shu'ute iya, bor-ut u-Ru to o u-hen ne tumsu nom-tu Ru-u zu na nom ne to o u-hen ne tu jab-u so-o, tumsu tu so-to sok.

¹³ ¿Sedi yan-o in do'e ut-zu, bor-tu u-Ru o so-to tumsu to hatun in m-mar? Iya o da ko cashi! Ba'as-to hatun me m-mar. Ba'as-tu dorog dim-u bor-ut so-to, to hatun me m-mar. No hyanug uka ba'as-tu otte yo-to. To dorog bor-ut so-to tu u-Ru remu nom-du nom-ut yo-to.

Gag-mu oye u-me net remu ba'as-ut wa

* **7:7** Gwat tumsu: Rwuu 20:17; Muut 5:21. † **7:11** Gwat tumsu: Taku 3:13.

14 In nak uzu bor-tu Ru-u yase Mosa, dugu Yar-u u-Ru o rwune. Sedi me net-wa, tumsu tok u-me ut-ba'as.

15 Um nak nom-u um de ut-nom da. Remu zu nom-u um ut-sa ut-nom, um nom-ut o da, nom-u um gugme o um o ut-nom.‡

16 Abite nom-u um o ut-nom, o um ut-sa ut-nom da, um kabug uzu bor-tu u-Ru to o hon-hon.

17 Me wa u hi-ur ri u nom-du nom-ut yo-to da, sedi ba'as-tu o men-tu jab-u ri.

18 Um nak uzu okon za u so-o u o u-me jab-u ri urma net da, sedi ba'as-to o u-me jab-u ri. Um zuug iya remu zu um cwanug uzu um nomog nom-ut so-to, sedi um kerte ut-nom da.

19 Um wa'ag jab um nom nom-ut so-to, sedi um o nom-du nom-ut yo-to tu um za cwan-tu ut-nom da.

20 A um nome nom-u um za ussa ut-nom da, koske uzu me wa o nom-du nom-ut yo-to to da, sedi ba'as-tu o u-me jab-u ri.

21 Um hyanug uzu, nom-u um nome ko-uyan da-o; a um ut-sa nom-du nom-u so-o, um hyen nom-ut yo-to ur-kot u-me ne remu o hooste me nom-du nom-u so-o.

22 Dugu men-tu jab-u ri, um o cwan-tu bor-tu u-Ru.

23 Sedi u war-u ri um o hyan-du okon u o m-gag u-me jab-u ri. O dor-tu me, tumsu o muutu me tok ut-ba'as.

24 Nom-tu ur-on to um oye! Wana de ukru me dugu nom-u war-u ri ut-sa, taas u mot me dugu-du u-Ru?

‡ 7:15 Gwat tumsu: Gara 5:17.

25 Ut-vam udu u-Ru u-me Yeso Kiristi Wa-ko-
uyan in!

Sedi uka um kubte iya, u-me dorog-us ri um ut-
sa um dor nom-tuu bor-tuu zu na nom, sedi war-u o
wadu me um shu'ut uka tok ut-ba'as.

8

Ur-yu u shin-mu Yar-u u-Ru

1 Remu iya u da-o, kwup-du us-rem su m-mar
zamun da, udu i o u-me Kiristi Yeso.

2 Remu bor-tu u-yar, tu muutun in ur-fat u same-
du ut-hi u Kiristi Yeso ne, to ruute me dugu-du bor-
tu ut-baas, u m-mar ne.

3 Nom-u bor-ut Mosa kere ut-nom da remu jab
ur-ma net, Ru-u nomog o. Ru-u tomgon Wa'-u wa
u war-u m-ma-net remu wa shu'ute ur-toog remu
ut-ba'as, tumsu wa haste beb-du ut-ba'as dugu
war-ut in.

4 Ru-u nong iya, remu in nom-ut nom-tu bor-tu
zu na nom. In nong iya da-u Yar-u u-Ru o dor-tu
in, za m-ma-net du dor-ut in da.

5 Net-tu o ur-yu uka dorog-su jab-us e koste e,
jab-us e shu'ut u shi u nom-tu dorog-su ur-ma net
ut-sa. Sedi i Yar-u u-Ru o dor-tu e, e nom dorog-su
nom-u Yar-u u-Ru ut-sa.

6 Yagu jab-us no u nom-du ut-ba'as haatun m-
mar, sedi wadu jab-u no u nom-tu Yar-u u-Ru
haatun ur-fat u rus-du jab ne.

7 Kowan wu muute jab-u wa u dorog-su ur-ma
net, wa shu'utu huub-u yo-o u-Ru ne. Um zuug iya
remu zu wa dorog bor-tu u-Ru da, tumsu wa ut-
kere ut-dor da.

⁸ Net-tu o dorog-su ur-ma net, Ru-u za hog-du zwaru go-du net-ut to da.

⁹ Sedi a in yage dorog-su ur-ma net u dor-ut in da. Yagun u Yar-u u-Ru o dor-ut in, remu zu wa o ur-yu u-me in. Net-tu zatte Yar-u rwune udu Kiristi da, Kiristi nak wa da.

¹⁰ A regne Kiristi o ur-shu'ut u-me no, ko da war-ut no marug remu ut-ba'as, Yar-u u-Ru de ya' no ur-fat remu zu Ru-u kabug no a-jab-us so-se.

¹¹ Yar-u u-Ru, u yunse Yeso dugu m-mar, o u-me jab-us no. Uka Ru-u yunste Kiristi dugu m-mar, wa de yadu no ur-fat u war-ut no tu m-mar remu Yar-u wa u o u-me no.*

¹² Remu iya, huub-ut ri ne, in otte nom-u ut-nom, sedi za uka dorog-su nom-tu m-ma-net du ut-sa da.

¹³ A-bo o ur-yu uka m-ma-net du otte ussa, no do'e m-mar. Sedi abite no o dorru nom-u Yar-u u-Ru ut-sa, tumsu no yage ut-ba'as, no de kwum-du ur-fat.

¹⁴ Remu zu i Yar-u u-Ru o dor-tu e, e o yaag u-Ru.

¹⁵ No kwumug Yar-u de muutu no tok-ne da, remu iya a no shu'ut u hog-du u-gyer da. Sedi Yar-u o de ut-wa in shu'ut yaag u-Ru, u remu shin-mu Yar-u o in do'e fag-du u-Ru, <<Baba! U-uso in!>>†

¹⁶ Yar-u u-Ru u yar-u in ne o waru in uzu yaag u-Ru in oye.

¹⁷ Ba shu'ute uzu yaag u-Ru in oye, shu'ute uzu a kwum-tu u-Uso in oye. In reen kwum-tu ut-fu'ubse tu u-Uso ur-kot u Wa'-u wa Kiristi ne. Sedi

* **8:11** Gwat tumsu: 1Kor 3:16. † **8:15** Ut-Arameki: <<Abba! Uso-u in!>>

a in kume fubusse tu Uso, ka ut-nom zarra, se in swaag ur-kob ur-kot u Kiristi ne.‡

*Ru-u de yadu ya'ag-u
wa ut-fu'ubse*

¹⁸ Um nak uzu, in za keru hongusse fu'ubse-tu Ru-u de yadu in u kob-du in o ut-swa ne u da-o da.

¹⁹ Nom-u Ru-u nome u-beet dugu takun-du u-dak, o wadu jab o hyan da-u Ru-u de kose ko re ya'ag-u wa otte.

²⁰ Remu nom-tu ba'as-tu nome, nom-tu Ru-u nome ut-beet, e kerge nom-du nom-u Ru-u cwane e nom da. Ru-u wa'ag jab uzu§

²¹ nom-tu wa nome to ut-kwum ut-wuz dugu m-tok ut-zum ne. Wa o wadu jab e de kwum-du ut-fu'ubse tu na de yadu yaag u-Ru.

²² In nak uzu nom-tu Ru-u nome ut-beet e o ur-e' u haan u uno da-o e o us-ekus uka neta o hog-du remu ur-mat nomte.

²³ Za nomu Ru-u nome o us-ekus u war-o da, u in ne beet, in i Ru-u nome u-nya u Yar-u u-Ru in o us-ekus u-me jab-us in. In o ur-e tumsu u wadu jab ne da-u Ru-u de muutu in ya'ag-u wa, tumsu wa guut war-ut in.*

²⁴ Remu wadu jab, o wute Ru-u ukurte in. Sedi wadu jab-u nom-u no hyane wadu jab de da. Wakun za wadu jab-u nom-u wa otte ut-kom da.

²⁵ Sedi a in o wadu jab-u nom-u in zatte da, koske uzu in o ur-e u gag-du jab ne.

²⁶ Iya o hen Yar-u u-Ru otte nomu in ur-sege u kob-du ur-beb u in. In nak uka nom-du us-toog

‡ **8:17** Gwat tumsu: Gara 4:7. § **8:20** Gwat tumsu: Taku 3:17-19.

* **8:23** Gwat tumsu: 2Kor 5:2-4.

da, sedi Yar-u u-Ru o us-toog u ut-shig ne udu u-Ru remu in ut-gom ne tu za ut-ware da.

²⁷ Ru-o nape jab ut-net beet. Wa nup uka dorog-su Yar-u u-Ru u o us-toog u remu net-ut wa. Da-u Yar-u u-Ru nomu in us-toog wa nak nom-u Ru-u ut-sa.

In zekkun i re ur-korro

²⁸ In nak uzu u tek-u ut-nom ut-beet Ru-u o nom-du nom-ut so-to udu i o cwan-ut wa ne. Wa nom iya udu net-tu wa dage u remu e nom-ut nom-tu wa zonge e nom.

²⁹ I Ru-u dage dugu ur-takun wa dak wa tun e shu'ut sha-mu wa'-u wa, remu wa-u wa shu'ute mat-du ur-takun u-me ban-du or-ut wa ne.

³⁰ Remu i Ru-u dage, i wa bane. E wa jaase ba'as-ut e. Tumsu in i Ru-u jaase ba'as-ut e, wa de nomu e ut-fu'ubse.

*Wakun zaar wu de ut-wa u
Ru-u yage cwan-ut in da*

³¹ Gwatun go-du rem-us sin-se, ¿Yan-to in do'e ut-zu? ¿A Ru-u o ur-kot u in ne, wana de m-gag u in ne?

³² Ru-u hoostu Wa'-u wa m-mar u-dom u-kan remu in da, sedi wa ya'aste in Wa'-u wa, wa keru nomu in hos-mu ko-uyan.

³³ ¿Wana de saku i Ru-u dage ut-ba'as? Wakun zarra, remu zu Ru-u muute un za ut-ba'as.

³⁴ ¿Wana de kere ut-kwup uzu na ho in? Ko net! Yeso Kiristi marug, wa yune dugu m-mar, u da-o wa o shu'ut u kom us-cwa u-Ru. Wa o us-toog udu u-Ru remu in.

³⁵ Wakun zaar wu de ut-wa u Kiristi yage cwan-ut in da! Ko u-taag, Ko swa-u ur-kob, ko us-mer, ko

ur-so, kō u-ra, ur-honse ne, kō m-mar, okon zaar u
de hoosu u-Ru cwan-ut in da.

³⁶ Uka Rem-su u-Ru zutte,
<<Remu zu it o net-ut ró,
net-tu o ut-cwan e ho it.
E o kab-du it uka net-tu
na de ut-ho,
uka wa-u-pan kubte ca m-ha
udu ut-pan.>>†

³⁷ Kō ba shu'ute uzu, nom-ut yo-to tun-to ut-beet
to kwumu in, in arukte na fag in a re-du ur-korro,
remu Kiristi o cwan-ut in.

³⁸⁻³⁹ Um nupuste uzu, wakun zaar wu do'e ut-wa u
Ru-u yage cwan-ut in da:

kō m-mar,
kō ur-fat,
kō a-tomu u-Ru,
kō faruk-u nom us-te,
kō nom-u na o tek ut-nom,
kō u na de ut-nom u da-u oon ne,
kō yan go-du ur-faruk,
kō m-ja,
kō ur-ra,
kō okon nom-o ut-kwus ut-kwus,
to korge to mot in u cwan-tu Ru-u ne da. Ru-u
koske uzu wa o cwan-ut in, u wa tomtōn Yeso
Kiristi Wa-ko-uyan in wa mur u remu in.

9

Ru-u dak net-tu Isra

¹ Remu shu'ut-ur ri wa-doru Kiristi, um o warru
ut-nip, Yar-u u-Ru o dor-tu jab-u ri tumsu o koske
uzu bise um otte da.

† 8:36 Gwat tumsu: SepV 44:22.

² Jab-u ri naag sok, men-tu dung-te me za ur-ma.

³ Um nomog dorog-us se remu or-ut ri ne Isra-ne camp-ne u ut-neta ne, um cwanug uzu Ru-u yagu me um shu'ut uka net wu na wa-e u-nu, na mot me u Kiristi ne remu ukur u net-ut ri Isra-ne.

⁴ Net-tu Isra, to o net-tu Ru-u mutte ya'ag-u wa, wa kosku un fuubse-ut wa. Wa nongu un estedu us-rem, wa yasu un Bor-ut wa. Wa kosu un fun-yu ut-huuk ut-nip ne tumsu u estedu us-rem ne.*

⁵ Ibrahi, Ishaku, u Yakubu e oye nengen-tu uso-tu uso-ut in, tumsu Kiristi wa-Isra wa u mat-du net. Wuna o u-Ru. Wuna o faruk-u kowan beet, tumsu wa korge na nomu wa ut-vam za ur-ma, U shu'ut iya!

⁶ Za remu zu es-du us-rem u-Ru zatte ur-beb da, sedi remu zu net-tu Isra to ut-beet net-tu u-Ru da.

⁷ Tumsu za net-tu ko-ur Ibrahi to o net-tu u-Ru da. Remu iya, Ru-u zu Ibrahi, <<U-me Ishaku † Me rwuutun bo yaag i um nomu bo estedu us-rem, za wakun u tek-u me ya'ag-u ro da.>>‡

⁸ Yaag-u na mate u-war, e o ya'ag-u Ru-u da, sedi ya'ag-u estedu us-rem, e o ya'ag-u Ibrahi i ut-nip.

⁹ Baksun nom-u Ru-u zuye, da-u wa nome estedu us-rem, <<Ba da-u shiye, um de ut-muun, Saratu de mat-du yadu ur-campa.>>§

¹⁰ Mokon sha-mu oro tumsu. Yaag-u Rebeka otte u-uso u-gan, wuna o uso-u in Ishaku.

¹¹⁻¹² Sedi kanda na mat ya'ag-u e yur, Ru-u wargu Rebeka uzu, <<Wa'-u yat-wa de nomu wu

* **9:4** Gwat tumsu: Rwu 4:22. † **9:7** Ibrahi otte eken yaage, sedi Ishaku wa oye wa'-u Ru-u nomte estedu us-rem uzu wa ya' Ibrahi.

‡ **9:7** Taku 21:12. § **9:9** Gwat tumsu: Taku 18:10,14.

reḱ-wa m-tok.>>* Ru-u zuḡ iya kanda e nom-ut
oḱon nom-o u so-o ko u yo-o. Ru-u zuḡ iya remu
zu wuna dage Yakubu remu zu iya-o Ru-u cinte.

¹³ Uka Rem-su u-Ru zutte, <<Um cwanug
Yakubu, um gugumte Isuwa.>>†

¹⁴ ¿Yan-o in do'e ut-zu? ¿No o m-hyan uka zu Ru-u
nong hon-hon da? Iya-o da! Ko cashi!

¹⁵ Remu Ru-u zuḡ Mosa,
<<Wa um cwane um hyan on-ur wa,
me hogu on-ur wa,
wa um cwane um nomu ur-ho,
me nomu wa ur-ho.>>‡

¹⁶ Remu iya, za remu cwan-mu net mo ko pama-us
wa da, sedi remu on-du u-Ru kyak.

¹⁷ Rem-su u-Ru zuyē Faruk-u Masar, <<Um wa'ag
bo Faruk remu um koste ut-net shin-m ri udu ro
remu u-dak u-beet nuput me.>>§

¹⁸ Iya Ru-u hogte on-du wu wa cwane wa hog on-
ur wa, tumsu wa rindusse jab-u wu wa cwane ut-
rindusse.

Ryab-su u-Ru u on-ur wa ne

¹⁹ Wakun ut-kere ut-zu, <<Abite iya-o, ¿remu
yan-o Ru-u otte hyan-du ba'as-ut in? ¿Wana de
gugmu nom-u Ru-u cwane?>>

²⁰ ¿Sedi wana bo mat-du net bo nom-ut inan
u-Ru ne? ¿Nom-u Ru-u nome, o ut-kere ut-zu,
<<Remu yan-o bo nom-tu me inya?>>*

* **9:11-12** Gwat tumsu: Taku 25:23. † **9:13** Gwat tumsu: Mara
1:2-3. ‡ **9:15** Gwat tumsu: Rwuu 33:19. § **9:17** Gwat tumsu:
Rwuu 9:16. * **9:20** Gwat tumsu: Isha 29:16; 45:9.

21 Wu o ma-u ut-tur, wa keru kab-du ut-rwab wa nom uka wa otte ussa. Wa kere kab-du kwus-du ut-rwab ur-gan, wa muut ut-tur remu ho-du ur-morog, tumsu tokon tur-to hen remu net-tu daaste ut-opos u-me.

22 Iya Ru-u nomte pama-us wa, wa kose ryab-us wa remu ut-ba'as tumsu wa kose uzu remu shin-m wa, wa keru yadu net-ne ur-kob i nome ut-ba'as. Sedi wa otte gag-du jab udu i wa de kosu ryab-us wa, net-tu kame wa ya' e ur-kob.

23 Iya-o wa otte ussa wa kose fuubse-ut wa udu i wa ut-sa wa hog on-ur e, i wa zonge ur-takun i de kwum-du fubusse wa.

24 In i Ru-u bane, za in Yahuda-ne u war in da sedi u a-za Yahuda-ne.

25 Uka wa wurte u ran-u Hoseya uzu:

<<I za net-ut ri da,
um de fag-du e <Net-ut ri.>

Tumsu ko-du um oog gugumte,
um de fag-du de,

<Ko-du um o ut-cwan.> >>†

26 Tumsu <<U be-ur re du na fog-tu un:

<No o net-tu ri i da,> na de fag-du un, <Yaag-u Ru-u ur-fat.> >>‡

27 Ishaya wa-warru Rem-su u-Ru jakus u-cwar wa nom us-rem u mot-tu Isra-ne,

<<Isra-ne o u-tat uka hereg-mu m-sa,

sedi u be-du un otte,

net-to cashi e de

kwum-du u-ukur.

28 Yawe de kwupu u-dak u-beet us-rem za naas u-da,

† 9:25 Gwat tumsu: Hose 2:23. ‡ 9:26 Gwat tumsu: Hose 1:10.

tumsu wa hoog se okon za ut-kwus da.>>§

²⁹ Uka Ishaya wa-warru Rem-su u-Ru zutte u dekun be-de:

<<Sedi uzu Yawe wu zege m-shin
yakuste in eken u-me yaag-u in da
In za shu'ute uka net-tu bo-u Saduma,
na za horusse in beet uka net-tu
bo-u Gomora.>>*

Isra-ne yaag jab

udu u-Ru da

³⁰ ¿Yan-o in do'e ut-zu u da-o? I za-Yahuda-ne da, zongte e shu'ut net-tu jab-us so-se udu u-Ru da, u da-o e kwumug, jab-u so-o u na kume dugu-du yadu jab.

³¹ Sedi Isra-ne i cwane e shu'ut a-jab-us so-se u dorru fun-yu u-bor, e kwumug da.

³² ¿Yan-o wute iya? Remu zu Yahuda-ne kwumug o u fun-yu yadu jab da, sedi un cwanug u Ru-u kab un remu nom-du pama-us so-se un. E nong ur-pukse, <<U dom-u ta'ar-ru wadu net ur-pukse.>>

³³ Uka otte m-pan u-me Rem-su u-Ru uzu:
<<Gwat! Um kaag ur-taar u Sihiyona †

Taar-du ur-pukse,
Sedi wu ya' jab udu wa,
na za yadu wa m-e' da.>>‡

10

¹ Or-ut ri ne, nom-u jab-u ri zege m-cwan u toog-us ri ne udu u-Ru uzu, u Isra-ne kum u-ukur.

§ 9:28 Gwat tumsu: Isha 10:23. * 9:29 Gwat tumsu: Isha 1:9.

† 9:33 Urusharima. ‡ 9:33 Gwat tumsu: Isha 8:14; Isha 28:16.

² Um nak un yaag hi-ut un u nom-du pama-su u-Ru sok. Sedi o za u fun-yu nap-du ut-nip da.

³ Um zuug iya remu zu un nak fun-yu Ru-u o ut-dor wa muute ut-net a-jab-us so-se ne. Wa cwanug un kum jab-u so-o u rwune udu wa. Sedi e gugumte fun-yu u-Ru. De wute e otte ussa e kum jab-u so-o remu dorru ut-bor.

⁴ Kiristi shuuste nom-u wute na nom-ut bor-ut Mosa, remu kowana ya'e jab udu u-Ru, Ru-u de jaasu ba'as-ut wa.

U-ukur u kowan o

⁵ Kose-ut Mosa koske uzu net de keru shu'utu wa jab-u so-o a wa o dorru ut-bor. <<A-bo ut-sa kwum-du ur-fat, se bo nong nom-u bor-tu zuye.>>*

⁶ Sedi nom-u Rem-su u-Ru zuye, uka net dote ut-shu'ut wa jab-u so-o remu yadu jab, <<A-bo zu u-me jab-u ro, <Wana de dadu dom u-ru?> (Remu wa custun Kiristi u-dak)

⁷ Tumsu ko no zu, <Wana de ur-cwa u-ta u-dak?> >>† (Wa yuns Kiristi dugu m-mar.)

⁸ Sedi nom-u Rem-su u-Ru zuye ya:
<<Rem-su u-Ru o ut-mor u bo ne,
se o me nu-u ro u jab-u ro ne.>>‡

Rem-us se otte kose-tu yadu jab se in o ut-but.

⁹ A-bo ware u nu-u ro uzu Yeso Wa-ko-uyan wa, tumsu bo yu' jab uzu Ru-u yunste wun dugu m-mar, bo de ut-kwum u-ukur.

¹⁰ Um zuug iya remu zu jab o net dote yadu jab wa shu'ute za ut-ba'as udu u-Ru, tumsu nu-o net dote ur-donse wa kum-ut u-ukur.

* **10:5** Gwat tumsu: Toog 18:5. † **10:7** Gwat tumsu: Muut 30:13.

‡ **10:8** Gwat tumsu: Muut 30:12-14.

11 Uka otte m-pan u-me Rem-su u-Ru, <<Wu ya' jab ro udu wa, wa za nom-du m-'e da.>>§

12 Ru-u koste m-kuuk da. Wa o hyan-du Yahuda-ne u i-za-Yahuda-ne da us-gan. Ru-u net-ne beet o. Tumsu wa nom u-nya udu net-ne beet i foge dim-ur wa.

13 Uka otte m-pan u-me Ran-u u-Ru uzu, <<Kowana fage Yawe u sa-u ur-sege, wa do'e kwum-du u-ukur.>>*

14 ¿Sedi rene o net-tu ya jab udu ró da, e dote keru fag-du Yawe u sa-u ur-sege? ¿Rene o e dote yadu jab udu wu e tame hog-du mot-ut wa da? ¿Rene o e dote ut-hog a wakun waru un da?

15 ¿Rene o a-ut-but dote but-tu a wakun tomu un da? Uka otte m-pan u-me Rem-su u-Ru uzu, <<Haan-ur a-but-tu Rem-su m-Remer zek ur-zwar.>>†

16 Sedi net-tu Isra to ut-beet u kabe Rem-su m-Remer se da. Uka Ishaya wa-warru Rem-su u-Ru zutte, <<Yawe, ¿wana kabe rem-us sin-se su it ware?>>

17 De wute yadu jab o haan udu in u fun-u hog-du Rem-su M-remmer, tumsu na hog Rem-su m-Remer udu Rem-us Kiristi.

18 Sedi um otte ur-shut, <<¿Nip-to uzu net-tu Isra-ne hog da?>> Uka otte m-pan u-me Rem-su u-Ru:

<<Un nong donse-du rem-us
se u-dak u-beet,

Rem-us un teeg ma-du u-dak u-beet.>>‡

§ 10:11 Gwat tumsu: Isha 28:16. * 10:13 Gwat tumsu: Jowe 2:32.

† 10:15 Gwat tumsu: Isha 52:7. ‡ 10:18 Gwat tumsu: SepV 19:4.

19 Um swurug m-shut, <<¿Net-tu i Isra e gwa'ag nu-du u rem-us se da?>> U, e gwa'ag nu-du se, remu zu u da-u Mosa, Ru-u zuug:

<<Um de wadu Isra-ne nom shub-du net-tu za-Yahuda ne.

Tumsu um de ut-wa no hog us-ryab remu net-tu o a-kob-du m-nap ne i-za-Yahuda-ne da.>>§

20 Ishaya warug Rem-su u-Ru jab gan:

<<Net-tu sa-u me da,
e de kwum-du me,
Net-tu oro i shite uka e dote kwum-du me da.
Sedi um koske hi-ur ri m-zun cas udu un.>>*

21 Sedi mottu Isra, Ru-u swurug m-waru un,

<<Ko-uyan da,
um ut-sa um muutun e udu ri,
Sedi e shu'ut a-kob-du dorru us-rem ne
u a-kob-du hog-mu us-rem ne.>>†

11

*Ru-u hok on-du
net-tu Isra-ne*

1 A wakun u shite me uzu: ¿Shu'ute uzu Ru-u yakke net-ut wa? Za, iya o da! Ko me net-u Isra wa, dugu rem-ur Ibrahi, tumsu dugu ko-ur Banyami ne.*

2 Ru-u yakte net-ut wa da, i wa dage dugu ur-takun. Baksun nom-u Rem-su u-Ru ware, uka Iriya huute rem-su net-tu Isra udu u-Ru wa zu,

§ 10:19 Gwat tumsu: Muut 32:21. * 10:20 Gwat tumsu: Isha 65:1. † 10:21 Gwat tumsu: Isha 65:2. * 11:1 Gwat tumsu: Firi 3:5.

³ <<Yawe, e horussu a-warru rem-us ró ne. Tumsu e yo'okte sak-ur ró. Me wa u-gan u kuse ur-fat, tumsu e o baku ri remu e hoot.>>†

⁴ ¿Yan go-du u-shas o Ru-u nomu wun? Wa shakus wa ut-zu, <<Um cungu hi-du war ri ut-net ut-zongu ut-ta'er i sokte e nomu ru-u o u na foge Ba'ar ut-huuk da.>>‡

⁵ Ko u da-o iya otte. Net-tu oro cashi i kuse i Ru-u dage remu nya-u wa.

⁶ Dug-ut to tu Ru-u nome remu nya-u wa o, za remu us-pama su un nome da. Uzu iya da, nya-u u-Ru za shu'ute nya-u so-o da.

⁷ Nom-u o tek-u ya: Net-tu Isra saag fun-yu e dote ut-shu'ut net-ut so-to udu u-Ru. Sedi e kwung nom-u e ut-sa da. Eken u tek-u me un i Ru-u dage, e kabug jab-u so-o u-Ru, sedi u-tát i kuse, e shu'ute a-kob-du hog-du us-rem ne tumsu e kwumug da.

⁸ Uka otte m-pan u-me Rem-su u-Ru uzu,
<<Ru-u muute un uka rag-ne
tumsu za m-nap.

Wa yaag un is sedi e za ut-hyan da,
tumsu wa yaag un ut-to,
e za ut-hog da u haan u ya-o.>>§

⁹ Se Dawuda zu,
<<Yage morog-du u-re
un to shu'ut uka ur-ren.

Tumsu yage u shu'ut un ur-pukse,
u de hatun un swadu ur-kob.

¹⁰ Yage is-u un u nom u-cwum,
E de swadu ur-kob u-tát

† 11:3 Gwat tumsu: 1Far 19:10,14. ‡ 11:4 Gwat tumsu: 1Far 19:18. § 11:8 Gwat tumsu: Muut 29:4; Isha 29:10.

u_ka tok-ne za ur-ma.>>*

*I za-yahuda-ne da e
kwumug u-ukur*

¹¹ Um omon ur-shut ne u da-o: ¿A Isra-ne pukse e he'e e za keru ur-yune da? Iya o da! Remu ba'as-tu Isra-ne nome, de wute ukur-u teet net-tu za-Yahuda-ne da, remu Isra-ne nom-ut shub-ur un.

¹² Ba'as-ut Isra-ne haatun kom u-Ru u-me u-dak u-beet. Tumsu kob-du dorru us-remu un haatun kom u-Ru udu i za-Yahuda-ne da. M-vaste, a Isra-ne ya jab udu u-Ru, in beet in do'e nom-du ur-so sok remu kom u-Ru.

¹³ Um o us-rem u no ne i-za-Yahuda-ne da. Me Wa-tom-u Yeso wa udu i za-Yahuda-ne da, um o ut-uk u remu pama-us ri.

¹⁴ U remu iya, um o haan jiya me keru wadu Isra-ne e nom ur-shub, o ut-wa u eken u kum u-ukur.

¹⁵ Sedi ba na gugmu un, wa'ag is-yu u-pus yu hongusse net-tu u-dak ut-beet u-Ru ne. Da-u Yahuda-ne ya jab udu Yeso, shu'ute uka muutun net-u mare ur-fat!

¹⁶ Ba Ibrahi u eken uso-tu uso-ut in ne ooge u-hen ne, iya o ko-ur e dote ut-shu'ut u-hen ne uka net haste rop-du hyu u-gan wa hatun de udu u-Ru, de ut-shu'ut u-hen ne. Shu'ute uzu gug-du hyu de ur-beet de ut-shu'ut u-hen ne. Tumsu ana yase gur-yu u-te na huut udu u-Ru, ya ut-shu'ut u-hen ne, koske uzu ko fe-su te-u ya se otte u-hen.

¹⁷ Nomon us-dorog uzu: ana kwupre fe-su te-su zetun su na sere, se na kub fe-yu te-yu zetun yu ur-dog na dame ur-kot. No i za net-tu Yahuda-ne da,

* **11:10** Gwat tumsu: SepV 69:22-23.

nō o ūka te-yū zētun yū ūr-dog, ana dame nō ūs-gur ne, nō de kwūm-du nya-ū u-Rū remū Yahuda-ne.[†]

¹⁸ Remū iya, a nō nōm ūt-uk ūzū nō zek fe-ūs se sū na kupse da. A nō o ūt-uk baksūn ūzū, a nō shipe ūs-gur da, sedi gur-se shipe nō.

¹⁹ Sedi i-za-Yahuda-ne da e ūt-kere ūt-zū, <<Rū-ū kwūpurte fe-sū Yahuda-ne remū wa samte in ūs-gur ne.>>

²⁰ Nip-to, remū kob-du yadu jab-ū Yahuda-ne, de wūte na kwūpurte ūs-fe dugu ūs-gur. Tumsū nō remū yadu jab-ū nō o nō kumte fun-yū ūt-tost ūs-gur. Sedi a nō nōm ūt-uk da sedi na hog u-gyer.

²¹ A Rū-ū yage Yahuda-ne da, ūna o ūka fe-sū u-te sū ūr-takun, wa za hen ū yagu nō da.

²² Iya-o Rū-ū dote kerū kōsū nōm-ut sō-to wa ū ryab-ūs wa ne. Wa kōsū a-ūt-ba'as ryab-ūs wa, sedi wa nōmū nōm-ut sō-to wa. Sedi a nō kabe o jab gan da, na de kwūp-rū nō dugu ūs-gur.

²³ A Isra-ne byur-ne dugu kob-du yadu jab, na same e ūs-gur ne, remū zū Rū-ū de kerū muutu ūn ūdū gur-u ya.

²⁴ Nō i-za-Yahuda-ne da, nō o ūka te-yū zētun yū ūr-dog yū na kupse, se Rū-ū same ya ū matu te-yū zētun ne yū na sere. Yahuda-ne e o ūka te-yū na sere yū sō-ya, za shū'utu nōm-ū m-no ū Rū-ū same ū-fe yū Yahuda-ne ū dōm-ū u-gur yū e rwūtun da.

Rū-ū o hog-du on-du ut-net ut-beet

[†] **11:17** Nōmū na o ūt-war, nō a-za-Yahuda-ne kwūmug re-du og-du rwūne dugu Yahuda-ne ūs-gan ūka teyū zētun yū ūr-dog kumte nōm ūt-re dugu gur-sū tesū na na kawē u-tak.

²⁵ No huub-ut ri, um za ussa no shu'ut a-kob-du m-nap ne u remu nom-u o yase da, taas u no shu'ut a ut-uk ne da. Isra-ne u-tat e de shu'utu a-kob-du hog-du us-rem ne, se i za-Yahuda-ne u-tat i Ru-u dage e o yadu jab udu Kiristi.

²⁶ Iya-o Isra-ne beet e dote kwum-du u-ukur, uka Rem-su u-Ru zutte:

<<Wa-u-ukur de rwuun u Urusharima,†

wa de hastu jab-u kob-du kab-du

us-rem dugu ko-ur Yakubu.§

²⁷ Sin-se o estedu us-rem

u ri u un ne,

um de nomu un ho-du ba'as-ut un.>>*

²⁸ Yahuda-ne shu'ute huub-tu Rem-su M-remem, tumsu o shu'ute swur-m no a-za-Yahuda-ne remu zu e gugumte Rem-su m-Remem, sedi Ru-u dak Yahuda-ne. Ru-u o cwan-ut un remu i mate uso-tu uso-ut un.

²⁹ In nupuste uzu Ru-u reeg shu u cwan-ut un ne remu zu wa za kab-du nya-u wa nomu un da ko net-tu wa dage to ka wa ut-to.

³⁰ Ur-takun no i za-Yahuda-ne da, no nong kob-du dorru us-rem, sedi u da-o no kwumug on-du u-Ru remu kob-du dorru us-rem u Yahuda-ne.

³¹ U da-o Yahuda-ne u hi-ur e, e shu'ute a-kob-du dorru Rem-su u-Ru uka e dote kwum-du on-du u-Ru, on-du Ru-u kosu i-za-Yahuda-ne da.

³² Ru-u mutte ut-net ut-beet Yahuda-ne u i za-yahuda-ne da a-kob-du dorru us-rem. Ru-u nomog iya remu wa koste ut-net ut-beet on-ur wa.

Ut-vam udu u-Ru

† 11:26 Ut-Girik: Sihiyona. § 11:26 Gwat tumsu: Isha 59:20-21.

* 11:27 Gwat tumsu: Isha 27:9; Irmu 31:33-34.

33 Nip-tu ra-du ver-su u-Ru tumsu
 nap-m rò zatte ur-ma da,
 kwup-du us-rem u rò zek ur-shut.
 Nom-tu wa o ut-nom
 zek nap-mu net.†

34 Uka Rem-su u-Ru zutte:
 <<¿Wana nape jab-u Yawe?
 ¿Wana o huub-u rò,
 wana heese yadu wun us-rem?>>

35 <<Wakun zaar wu de yadu u-Ru okon nom-o
 u wa yage za kum dugu-du u-Ru da.
 Remu iya wakun zaar wu de ut-zu
 u Ru-u top wa da.>>‡

36 Remu dugu-du wun,
 tumsu udu wun,
 tumsu udu du wun de
 na nom-te ko-uyan.
 Yage fubusse tu shu'ut udu wun
 m-mommo! U shu'ut iya!§

12

Toog ur-fat udu u-Ru

¹ Remu iya, or-ut ri, um o kon-us no remu on-du
 u-Ru, no yaase war-ut no uka ur-toog, ko ba no o
 ur-fat, sedi no yaase hi-ut no u pama-u u-Ru uka
 Ru-u dote hog-du zwar-ur no. Ya o fun-yu ut-nip
 yu no dote nomu u-Ru m-sek.

² A no yage net-tu za u dorru u-Ru da, e waru no
 uka no dote u yu-ur no da. Sedi yage u Ru-u mang
 no uka wa otte ussa, tumsu wa ya' no jab-u po-o.

† 11:33 Gwat tumsu: Isha 55:8. ‡ 11:35 Gwat tumsu: Ayub 41:11.

§ 11:36 Gwat tumsu: 1Kor 8:6.

Da-u o no do'e nap-du nom-u Ru-u ut-sa no nom, tumsu no ut-nap uka no dote nom-du ko-uyan u so-o u Ru-u ut-sa.

³ Remu nya-u Ru-u nomu me, um o naku no ut-to beet, a wakun u huut hi-ur wa u be-du wa teye da. Sedi no nap uka no gotte hi-ut no, sedi no kab hi-ut no hon-hon uka yadu jab-u Ru-u ya' no.

⁴ Uka in kowan otte u-war u-gan ut-og ne u-tat, tumsu koduhe ogde otte pama-u wa nome.

⁵ Ko ba shu'ute uzu in o u-tat, sedi war-o u-gan o na oye remu shu'ut-ur in u Kiristi ne, tumsu kowan ganse wa oye e or-u wa ne. Taas u wakun u hyan uka zu Ru-u zek m-cwan wa m-zeg wakun.*

⁶ Remu iya, kamug in nomon m-ank u nya-u Ru-u nomu in, u-nya ut-go ut-go, uka Ru-u nom-tu in nya-u o. A Ru-u ya bo nya-u warru rem-us wa, war u yadu jab ne uka Ru-u yute bo.

⁷ Abite nya-u ro u-pama u dor-u u-Ru o, nom pama-u o. Abite nya-u ut-kose o, nom ut-kose.

⁸ Abite nya-u ro u swuru net-ne shiriktin-mu jab mo, re u-shu ut-nom. Abite nya-u m-hos o udu ut-net remu ur-kob, re u-shu ut-nom jab gan. Abite dor-tu ut-net o, nom o jab gan. Abite hog-du on-du ut-net de, nom-o u tek-u ur-so.†

Nap-du wa-dor wu ut-nip

⁹ Cwan or-u ro u cwan-tu ut-nip. No gugum nom-ut yo-to, sedi no ship nom-u o u so-o ut-kom ut-yur.

¹⁰ Cwan or-u ro uka huub ur-matu ro, gwat kowan uka zu wa zek bo.

* **12:5** Gwat tumsu: 1Kor 12:12. † **12:8** Gwat tumsu: 1Kor 12:4-11.

¹¹ A-bō shu'ut za nōm-ut nōm da, sēdi yaase hi-ur ró u pama-u Wa-ko-uyan.

¹² Nōm ur-so remu zu bō o wadu jab-u nōm-u Ru-u de nōmu bō, bō gag jab-u tek-u swadu ur-kōb. Tumsu reen u-shu us-toog ne kō-uyan da.

¹³ A net-tu u-Ru o swadu ur-kōb, mō-tun un nōm-u nō otte. Tumsu shu'utun a cūst-u ut-hamut ne.

¹⁴ Kom-u u-Ru udu net-tu o yadu nō ur-kōb, waan un nu-u so-o. A nō wa'-u un nu-u yo-o da.‡

¹⁵ Nōmōn ur-so u net-tu o ur-so ne, tumsu nō nōm us-kan u i o us-kan ne.

¹⁶ Nōmōn shu'ut-du m-yar u or-ut nō ne. A nō shu'ut a hūk-mu ur-hi da, sēdi nō shu'ut ur-huub udu net-tu na gūgme ne. A-bō kab hi-ur ró ūka zu bō nak kō-uyan da.§

¹⁷ A wakun u nōmu bō nōm-u yo-o, a-bō top wa u nōm-u yo-o da. Re shu u nōm-du net-tu de ut-hyan uzu o so-o.

¹⁸ Nōm nōm-u bō dote ut-shu'ut m-yar u kōwan ne.

¹⁹ Or-ut ri ne, a wakun u nōmu bō nōm-u yo-o, a-bō top-u nōm-u yo-o da, sēdi yage u Ru-u top-u bō ur-mag u ryab-us wa. Ūm zuug iya remu zu na panug u-me Ran-u u-Ru uzu,
<<Me Yawe, ūm de top-du

kōwan remu nōm-u wa nōme.>>*

²⁰ Rem-su u-Ru reeg shu ut-zu,

<<Abite huub-u yo-o
ró o hog-du us-mer,
ya wa nōm ut-re.

‡ **12:14** Gwat tumsu: Mati 5:44; Ruka 6:28. § **12:16** Gwat tumsu: ShaR 3:7. * **12:19** Gwat tumsu: Muut 32:35.

A wa hog-du u-swaat m-bu,
ya wa m-bu wa swa.

A-bo nome iya shu'ute uka bo
kargusse eng-tu u-ra u hi-ur rò.

Tumsu iya o bo dote wadu
wun u hog-du m-'e.>>†

²¹ A-bo yage jab-u yo-o u re jab-u ró da, sedi bo zeg
beb-du jab-u yo-o u fun-yu nom-du nom-ut so-to.

13

Dorru rem-su ut-faruk

¹ Kowan wa ya' m-zeg udu farkina-ne i u-dak.
Wakun zaar wu de shu'utu faruk da, se wu Ru-u
dage. Tumsu kowana shu'ute faruk, Ru-o gan-du
wa ur-faruk.

² Remu iya, kowana gugme dorru faruk-tu
u-dak, wa gugumte dorru nom-u Ru-u gan-de.
Tumsu i o ut-nom iya e de naknu hi-ur e swadu ur-
kob.

³ Um zuug iya remu zu a no o nom-du nom-ut
so-to no za hog-du gyer-u un da. Sedi net-tu o nom-
du nom-ut yo-to e de hog-du gyer-u ut-faruk. A-bo
ut-sa bo ru gyer-yu net-u o ur-faruk, nom nom-ut
so-to wa de hen u vam-du bo.

⁴ Wa de vam-du bo remu zu wa tok wa u-Ru wa
remu ró. Sedi a-bo o net-u yo-o, bo ut-hog u-gyer
remu zu zan-o da, farkina-ne otte beb-du yadu bo
ur-kob. Tok u-Ru wa tumsu udu wa de Ru-u koste
ryab-us wa udu net-ut yo-to.

† 12:20 Gwat tumsu: ShaR 25:21-22.

⁵ Remu iya yasun hi-ur no udu faruk-tu u-dak, za remu gyer-u ryab-su u-Ru u war-o da, sedi taas u dorog-us no u hoos no rus-du jab.

⁶ De wute no top-ut shik-u tar, remu zu faruk-ut to tok-ne u-Ru e, tumsu e yaase da-u e remu e nom-ut ur-faruk.

⁷ Topon kowan nom-u wa doru no. Abite shik-u tar-u hi-du war-no e, deen no top, abite hen shik-u tar-u no e, topon. Yaan m-zeg udu wu kore Hogon gyer-u wu kore na hog gyer-u wa, tumsu no ya' m-zeg udu wu kore no ya' m-zeg.*

*Uka kumte in Kosun ut-cwan
udu or-ut in ne*

⁸ A no shipis nom-u wakun da. Sedi nom-du nom-tu bor-tu u-Ru zu na nom, uzu u net-u cwan or-ut wa ne. Um zuug iya remu zu wu cwane or-u wa, wa o dorru nom-u bor-tu zu na nom.

⁹ Bor-ut to zuug, <<A-bo nom m-o da, a-bo ho wakun da,† a-bo nom u-hiw da, a-bo nom shub-du nom-u net da.>> U nom-tu o m-pan ne ut-beet u-me ut-bor, na samge to u-me rem-us sin-se su zuye, <<Cwan or-u ro uka bo tonte hi-du war ro.>>‡

¹⁰ A-bo o cwan-ut wakun, bo za nomu wa nom-ut yo-to da. A-bo cwane or-u ro, bo o nom-du bor-ut Mosa zu na nom.

Ho-du Kiristi de muun

¹¹ Da-u Kiristi do'e muun remu wa kub-ut in o ut-mor u in ne m-zeg da-u ur-takun du in kabe wa. Remu iya gwatun ka no otte ur-yu. No yune dugu m-roog.

* **13:7** Gwat tumsu: Mati 22:21; Mark 12:17; Ruka 20:25. † **13:9** Gwat tumsu: Rwuu 20:13-15,17; Muut 5:17-19,21. ‡ **13:9** Gwat tumsu: Toog 19:18.

¹² Gyup-mu Haag m-ta, is Haag m-gas. Remu iya, yagun nom-du nom-ut yo-to uka net-tu o u-cwum, sedi no kab cwu-tu m-gag tu u-Ru uka no dote gug-mu faruk-u nom us-te.

¹³ In nomon shu'ut-ur so-de, uka net-tu o ur-yu u-me m-zun. A no same ut-hi u morog-du a-u-swa ne u i ooge yudu za sode ne u a-u-as ne da, za me u-har ur-shub ne.

¹⁴ Sedi no ya' Wa-ko-uyan Yeso Kiristi ur-be u-me jab-us no, remu wa hiktun ut-mor u no ne uka cwu-tu u-war u no tu no wuye. A no nom dorog-su yu-du ut-baas tu cwan-tu war-ut no da.

14

No kwupu or-ut no us-rem da

¹ Kabun net-u yadu jab-u wa zatte ur-beb da. A no ha inan u un ne da, abite dorog-us un za hon-hon u su no ne da.

² Tokon net-to otte yadu jab-u de wadu e re-du nom-u e ut-sa ut-re. Tumsu eken otte yadu jab uzu Ru-u za ussa e tu m-ap da se ut-ran u war-to.

³ Wu re ko-uyan nom ut-re o, a wa jurum wu rete da. Tumsu wu rete da a wa hyan wa ut-re uka wa ut-ba'as da, remu zu Ru-u kabug e.

⁴ ¿Wana bo, bo kwup-tu tok-u wakun us-rem? Ko tok-u nong nom-ut so-to udu uso-u u-bu wa ko tu yo-to, se us-beet su wa-u-bu se wa kwupu wa us-rem. Wa ut-kere ut-es, remu zu Ru-o keru yadu wun beb-du ur-es.

⁵ Wakun ut-kere ut-zu dekun ho-de zek tokon ho-to. U hyanum wakun ho-to us-gan. Kowan u

nōm nōm-u wa nape Ru-u ūt-sa wa nōm, a wa ha kwupu net-ne ūs-rem da.

⁶ Wū o hyan-du ūka zu dēkun hō-de zek tokon hō-to, wa o ūt-nōm iya remu yadu u-Ru m-sek. Net-u o re-du ko-uyan nōm ūt-re o, wa o u-re remu sek-mu u-Ru, remu zu e o nōmu Wa-ko-uyan ūt-vam remu nōm ūt-re o. Tumsu net-u rete ko-uyan nōm ūt-re o da wa o ūt-nōm iya remu Sek-mu u-Ru, wa o nōmu u-Ru ūt-vam.*

⁷ Wakun zaar wū o shu'ut-mu hi-du war-wa da, tumsu wakun zaar wū de m-mar remu hi-du war-wa da.

⁸ A in o ūr-fat, in o ūr-fat ūdu u-Ru. Remu iya, ko ūr-fat ne ko za ūr-fat, in o ūdu u-Ru.

⁹ Remu iya, Kiristi marug tumsu wa muun ūr-fat remu wa shu'ute Wa-ko-uyan u net-tu ūr-fat u marimari ne.

¹⁰ ¿Bo, remu yan-o bo otte kwupu or-u ró ūs-rem? ¿Ko yan-o wute bo otte jurmu or-u ró? Um zuug iya remu in beet in do'e ūt-es u pora-du kwup-du ūs-rem u-Ru.†

¹¹ Rem-su u-Ru zuug:

<<Me o Yawe,
um tondte,
Koduhe jwun-de de
ut-kwug u-shu ri,
koduhe rem-de de ut-war
u nu-u wa uzu me wa u-Ru.>>‡

¹² Remu iya hen kowan de warru nōm-u wa nome ūdu u-Ru. Yaksun u-Ru kwup-du ūs-rem.

* **14:6** Gwat tumsu: Koro 2:16. † **14:10** Gwat tumsu: 2Kor 5:10.

‡ **14:11** Gwat tumsu: Isha 45:23.

*A-bo wa or-u ró u
nom-du ut-ba'as da*

¹³ Yagun kwupu or-ut no us-rem. Tumsu yagun ut-zu u Ru-u ya' or-ut in ne a-dor ur-kob. Sedi in waan sin-se u jab-us in uzu in za nom-du okon nom-o u do'e wadu wakun ur-he'e ko u wadu wa u nom-du ut-ba'as da.

¹⁴ Uka wa-doru Wa-ko-uyan Yeso um o waru no rem-us sin-se. Um nak u-me jab-u ri um zatte u-sakna da uzu ko-uyan nom ut-re o so-o. Sedi a wakun u zuye, <<A um re nom ut-re uno me ut-nom ut-ba'as udu u-Ru,>> a wa re nom ut-re o hen wa nong ut-ba'as.

¹⁵ Abite nom ut-re u bo o ut-re o de haatun or-u ró ur-he'e, bo za cwan-ut wa da. Kiristi marug remu or-u ró, a-bo yage u or-u ró u he'e u remu nom ut-re da.

¹⁶ A-bo yage nom-u bo o m-hyan uka u so-o, o shu'ut u yo-o da.

¹⁷ Um zuug iya remu zu faruk-du u-Ru za mottu nom ut-re ut-swa ne o da, sedi mottu yudu jab-u so-o, shu'ut-du m-yar, u ur-so ne u-me Yar-u u-Ru.

¹⁸ Kowan wu o dorru Kiristi u go-du fun-u inya, Ru-u de hog-du zwar-ur wa tumsu net-tu de rustu jab-us e u wun ne.

¹⁹ Yagun in nomon nom-u de haatun shu'ut-du m-yar a-doru Yeso. Tumsu in segen net-ne e nom ur-beb u yadu jab ne.

²⁰ A-bo naas nom-u Ru-u nome remu nom ut-re da. Ko-uyan nom-ut ut-re o so-o, sedi zatte ur-zwar u net u re nom ut-re u de wadu wakun ur-he'e da.

²¹ Ut-zeg ur-zwar a net u tu m-ap da ko swadu ke' ko nom-du okon u do'e wadu wakun ur-he'e.

²² Bo keru yadu jab uzu nom-u bo o ut-nom u-beet o so-o, sedi cin o u tek-u jab-u ro u u-Ru ne. Kom-u u-Ru udu net wu jab-u wa zatte ut-ba'as da, remu nom-u wa cwanē ut-nom u so-o.

²³ Sedi net-u wu otte u-sakna u jab-u wa u nom-u wa de ut-re, wa o naknu hi-ur wa kwup-du us-rem dugu-du u-Ru. Um zuug iya remu zu wa zatte yadu jab da. Tumsu nom-u zatte yadu jab da ba'as-to.

15

Yudu mangu eken jab

¹ In i yadu jab-u in o ur-beb ne, kamug in segen i yadu jab-u e zatte ur-beb da in kabun no'om e. Taas in nomon cwan-tu ur-hi da.

² Yagun u kowan u mang jab-u or-u wa, remu wa swur-tu wun beb-du yadu jab.

³ Ko Kiristi wa nong cwan-tu hi-ur wa da. Uka Rem-su u-Ru zutte, <<Pyap-su i o pepru bo um o hog-du se uka uzu me un o ut-pepur.>>*

⁴ Nom-u na pane u-beet u-me Rem-su u-Ru us-beet ur-takun, na panug se remu na swur-tu in gag-du jab-u shiriktin-mu jab ne, uka in dote ut-shu'ut u wadu jab ne.

⁵ Um o us-kon udu u-Ru, wu ye na gag-du jab-u shiriktin-mu jab ne, uka no dote ut-shu'ut u same-du ut-hi ne us-dorog ne us-gan, remu dorru da'at Kiristi Yeso.

* 15:3 Gwat tumsu: SepV 69:9.

⁶ A nō nōmē iya, rem-ūs nō ū dorog-ūs nō dē ūt-shu'ūt ūs-gan, ūka nō dōtē vam-dū u-Rū wū o Ūso-ū in Wa-ko-uyan, Yēsō Kiristi.

Rem-su m-Remer su Yahuda-ne se ū a-za Yahuda-ne

⁷ Ūka Kiristi kubte nō, kabūn or-ūt nō iya remū Ru-ū kum-ūt ūt-fū'ūbse.

⁸ Ūm ūt-sa nō bakūs ūzū Kiristi nōngu Yahuda-ne ūr-sege remū wa kostē ūzū Ru-o kerū nōm-dū nōm-ū wa zū wa ūt-nōm. Ru-ū nōngu i matē ūso-tū ūso-ūt in estēdū ūs-rem ūzū wa tōmnū Kiristi. Da-ū Yēsō haane, Ru-ū nōm nōm-ū wa zū wa ūt-nōm.

⁹ Wa haagūn remū a-za Yahuda-ne, remū ē nōm-tū u-Rū ūt-fū'ūbse remū on-ur wa. Ūka Rem-su u-Rū zūtte:

<<Remū iya,

Ūm dē vam-dū nō ū-me

a-za Yahuda-ne,

Ūm dē nōm-dū sep-tū

vam-tū dim-ur ró.>>†

¹⁰ Tūmsū Rem-su u-Rū sur m-zū:

<<Nōmōn ūr-so nō i za-Yahuda-ne da, ūr-kot ū net-tū u-Rū ne.>>‡

¹¹ Tūmsū na sur m-zū:

<<Nō beēt a-za Yahuda-ne

vamūn Yawe,

net-ne beēt ē vam wa.>>§

¹² Wa-warrū Rem-su u-Rū Ishaya zuug:

<<Wakūn dō'e rwuūn dūgū kō-ur Jesse,
wa dō'e haan wa nōm ūr-farūk ū-me

† 15:9 Gwat tūmsū: 2Sam 22:50; SepV 18:49.

‡ 15:10 Gwat

tūmsū: Muut 32:43. § 15:11 Gwat tūmsū: SepV 117:1.

i-za-Yahuda-ne da.

Tumsu e do'e wadu jab udu wa.>>*

¹³ Um nong us-toog uzu, Ru-u wadu jab, wa ya' no ya' jab-u pus-o u shu'ut-du m-yar ne, no otte yadu jab udu wa. Iya o no wadu jab-u no dote ut-shu'ut u-shuyi shuyi u shin-mu Yar-u u-Ru.

Pama-us Burus udu
i-za-Yahuda-ne da

¹⁴ Huub-ut ri, me hi-du war ri um nak uzu no otte jab-u nom-du nom-ut so-to. No otte nap-mu nom-ut tun-to ut-beet, tumsu no keru is-u or-ut no ne nom-ut to.

¹⁵ Sedi u-me uno ran-o, um wargu no nom-u o jab-u ri u tokon nom-to ne. Um wargu no tokon nom-to tu um ut-sa um baksun no, remu nya-u u-Ru u wa nomu me.

¹⁶ Um shu'ute wa pama-us Kiristi Yeso udu a-za Yahuda-ne. Um haatun no Rem-su m-Remer remu no shu'ute uka ur-toog udu u-Ru du wa ut-sa du u-hen, remu Yar u-Ru.

¹⁷ Remu iya, me ut-kere gap-du u-sok u Yeso Kiristi ne tumsu u pama-u um o ut-nom udu u-Ru.

¹⁸ Um za keru gap-du u-sok um war okon da, sedi um war nom-u Kiristi nome, remu um wu'ut i za-Yahuda-ne da u dorru u-Ru, remu rem-us ri u pama-us ri ne.

¹⁹ Ru-u nong nom-ut tun-to u remu shin-mu wa kose u nom-du m-shin u us-nap ne, tumsu u beb-du Yar-u u-Ru. Wa takkun se dugu Urusharima m-ha Iririkum, um nong but-tu Rem-su m-Remer su Kiristi, se da-u um tase pama-us se us-beet.

* **15:12** Gwat tumsu: Isha 11:10.

²⁰ Cwan-m ri mo ko-uyan da-o, um nom but-tu Rem-su m-Remer su u-Ru u be-tu i nape Kiristi da. Um nong iya remu zu um za ussa um shu'ut uka net wu nome u-ma u dom-u ma-u wakun da.

²¹ Uka Rem-su u-Ru zutte:

<<Net-tu nape wun da,
e hyan.

Tumsu net-tu hoge rem-us ro da,
e nap.>>[†]

²² U-da u-beet a um zonge m-haan udu no, na hoos me ur-haan.[‡]

Burus zongte ha-mu bo-u Roma

²³ U da-o um taaste pama-u um de ut-nom remu net-tu hok Rem-su m-Remer u rug-u o. Us-hak u-tat um cwanug um haan um hyan no.

²⁴ U da-o um wa'ag jab ur-haan ne u be-ur no. A um o m-ha u gas-u Asbaniya, me ut-dorun um hyan no. Me ut-hog ur-zwar um shu'ut udu no u-da cashi. Da-u um kume sege-ur no se um re shu m-ha ne.

²⁵ Sedi kanda um do'e ukun, um de m-ha u bo-u Urusharima remu um nom-ut u-nya udu net-tu u-Ru.

²⁶ Net-tu kabe Yeso Kiristi i o u gas-u Makidoniya u i o rug-u Akaya ne, e hok zwaru yadu cwuut e udu or-ut e ne i o ur-kob ne i o u-me net-tu u-Ru u bo-u Urusharima.[§]

[†] 15:21 Gwat tumsu: Isha 52:15. [‡] 15:22 Gwat tumsu: Roma 1:13.

[§] 15:26 Gwat tumsu: 1Kor 16:1-4.

²⁷ E hok zwaru ut-nom iya rem uzu e hok e dor un ur-mag. Remu zu a-za-dor ne onkte nya-u u-yar u kom-u u-Ru u rem-su m-rem-er dugu-du a-dor-ne u bo-u Urusharima, e hok uzu nomu kuse e nom u e top-ut un ur-mag uzu e nomu un sege-du shik.*

²⁸ Da-u um tase pama-u uno, um do'e yas u un shik-u un, um do'e shup-du fun-yu ha-mu gas-u Asbaniya. A um o tek m-ha u Asbaniya, me ut-dorun um vukus no.

²⁹ Da-u um teene u Roma, um nak me ut-teen u kom-u u-Ru ne u Kiristi ne.

³⁰ Or-ut ri ne, remu Yeso Kiristi Wa-ko-uyan tumsu ut-cwan ne tu Yar-u ya in, um o kon-us no, no same ut-kom u me ne remu gag-mu nomu me us-toog udu u-Ru.

³¹ Nomon us-toog uka um dote ut-pos dugu kom-tu i za a-doru Yeso da, in o dak-u Yahudiya. Um o us-toog uka sege-du um do'e ut-kab udu a-dor i Urusharima e kab o.

³² A Ru-u tane, me ut-haan udu no ur-so ne remu in nomtun ur-orop ur-kot du de ya in shiriktin-mu jab-u ank-mu u-Ru.

³³ Um o nomu no us-toog udu u-Ru wu shu'ut m-yar wa nom ur-kot u no ne! U shu'ut iya.

16

Us-vuk

¹ Yakun neta-ya oro wu de haan udu no, dim-ur wa Fibi. Um o waru no, net-u m-kim wa. Tumsu wa o wa-m-ank u-me a-doru Yeso u bo-u Kankiriya.

* **15:27** Gwat tumsu: 1Kor 9:11.

² Kabun wun ut-kom ut-yur remu zu wa doru Wa-ko-uyan wa, uka na gute net-tu u-Ru. Nomon wun sege-du wa ut-sa ur-beet, remu zu kowa wa nongu net-ne u-tat ur-sege tumsu ko me u nongu me.

³ Vuk-su me Biskira u Akira ne or-u ri u-me pama-us Kiristi Yeso.*

⁴ E ya'aste fat-ut e uka e mar remu ri. Me wa u-gan u o vam-ut un da, a-doru Yeso i za-Yahuda-ne da e nong ut-vam ko'e.

⁵ Vuksun morog-du a-dor i morge u-me bu-u un. Vuksun huub-u ri Apanitus, wa doru Kiristi ur-takun u dak-u Asiya.

⁶ Vuksun Meri wu nomu u-pama u remu no sok.

⁷ Vuksun Andaronikus u Yuniya ne, net-tu Yahuda to uka um otte, it u e ne ooge u bu-u m-tok. A-doru Yeso o yadu un m-sek sok, tumsu um nak un u tek-u a-Tomu Yeso e kabug Kiristi kanda me.

⁸ Vuksun Ampiriyatus, huub-u ri u-me Wa-ko-uyan.

⁹ Vuksun Urbanus huub m-anke ri u-me Kiristi, u huub-u ri ne Sitakis.

¹⁰ Vuksun Aperes, tok-u so-wa wu Kiristi.

Vuksun net-tu o bu-u Aristoburus.

¹¹ Vuksun Herodiya, or-u ri wa-yahuda.

Vuksun a-dor u-Ru i o bu-u Narkisus.

¹² Vuksun Tirayipina u Tiraposa. Neta-ut to e nongu Wa-ko-uyan us-pama sok.

Vuksun huub-u ri Parsis, yakun neta-ya tumsu yu nomu Wa-ko-uyan us-pama.

* **16:3** Gwat tumsu: Pama 18:2.

- 13 Vuksun Rufus, wu Ru-u dage, u ino-u wane wu shu'ute uka u-ino udu ri.†
- 14 Vuksun Asinikiritus, u Pirigona, u Hermes, u Paturubas, u Haramas u or-ut un i o ur-kot u un ne.
- 15 Vuksun Pikorogus, u Juriya ne neta, u Niriyus ne u huno-u wa ne wa neta, u Orimpas, u adoru Yeso ne beet i o ukun.
- 16 Vuksun or-ut no ne u ham-ut tu u-hen ne. A-doru Yeso beet tomgon us-vuk.

*Burus nak to-tu
net-tu Roma*

17 Or-ut ri ne, um cwanug m-nak no ut-to remu net-tu o mot-du no, i wadu ut-net e yage dorru u-Ru tumsu e gugumte go-du kose-tu na kabe.

18 Go-du net-tu o nom-du nom-ut to, e za nomu Kiristi us-pama da, sedi cwan-tu war-ut e. U gom-tu m-remar u nu-ut e, u vam-tu us-bi ne, e o parru jab-su ut-net i o er-ru un. Net-tu o er-ru un e o uka ya'ag-u rek-e.

19 Kowan hok uka no otte dorru Rem-su m-Remar. Um hok ur-zwar u remu iya. Sedi um ut-sa no nom us-ver u nom-u o so-o. No shu'ut za ut-ba'as tumsu no som nom-ut yo-to.

20 Ru-u m-yar de yadu no m-shin u no dote jangu faruk-u nom us-te za m-tumb. Nya-u Wa-ko-uayan in Yeso o ur-kot u no ne!

21 Timoti huub m-ank ri, wa o vuk-su no. Iya o tumsu Rushiyos, u Jason ne, u Sosipata ne, e o vuk-su no, e beet or-ut ri ne e Yahuda-ne.‡

† 16:13 Gwat tumsu: Mark 15:21. ‡ 16:21 Gwat tumsu: Pama 16:1.

²² Me, Tartiyus, wu pane uno ran-o, um o vuk-su no net-tu o dorru Wa-ko-uyan.

²³ Gayus o vuk-su no. Wa gwug me u-me bu-u wa, u-me bu-u wa o a-doru Yeso u-me bo-u o morogte.

Erastus, wa-cun-du shik u-bo wa o vuk-su no. Tumsu u or-u it ne Kwartus wa o vuk-su no. §

²⁴ Nya-u u-Ru Yeso Kiristi o ur-kot u no ne beet! U shu'ut iya.*

Ut-vam udu u-Ru

²⁵ Yagun in nomun u-Ru m-sek! Wa otte m-shin mu no dote ut-ees u-me yadu jab remu Rem-su m-Remer su Yeso Kiristi wu um o donse-ur wa! Rem-su m-Remer u sin-se na yaksu se m-tumb ne.

²⁶ Sedi u da-o na rwutun se m-zun u-me ran-tu a-warru Rem-su u-Ru ne. Na nong iya uka Ru-u zutte, tumsu na kosku se m-zun udu ut-net, remu i-za-Yahuda-ne da e yu'ut jab tumsu e dor rem-us Yeso.

²⁷ Um cwanug uzu, a Yeso Kiristi segu in, in do'e nomu u-Ru ut-vam wu o wa-m-nap m-mommo! U shu'ut iya.

§ 16:23 Gwat tumsu: Pama 19:29; 1Kor 1:14; 2Tim 4:20. * 16:24 Ran-tu ut-ut u-tat panug inya fe-ya da.

ut-Mai'n Scripture portions **ut-Ma'in: ut-Mai'n Scripture portions (Bible)**

copyright © 2024 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (ut-Ma'in)

Contributor: SIL Nigeria

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files dated 2 May 2025

068e2e02-b155-577a-92af-01c24a39c8cc